

ONDERWIJSVISITATIE

Modetechnologie

Een onderzoek naar de kwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie aan de Vlaamse hogescholen

The logo consists of a grey square on the left and a black square on the right. The letters 'V L H O R A' are written in white, bold, sans-serif capital letters across the two squares, with 'V' in the grey square and 'L H O R A' in the black square.

V L H O R A

V l a a m s e H o g e s c h o l e n r a a d

22 maart 2011

De onderwijsvisitatie Modetechnologie

Ravensteingalerij 27, bus 3
1000 Brussel
tel.: 02 211 41 90
info@vlhora.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden
op het VLHORA-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
<http://www.vlhora.be> > evaluatieorgaan > visitatieprojecten > huidige ronde

Wettelijk depot: D/2011/8696/10

voorwoord

De visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar oordelen en de daaraan ten grondslag liggende motivering, conclusies en aanbevelingen die resulteren uit het onderzoek dat zij heeft verricht naar de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie in Vlaanderen.

De visitatiecommissie heeft hierbij de visitatieprocedure *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, februari 2005* gevolgd, waarbij zij niet enkel aanbevelingen en suggesties formuleert in het kader van de continue kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs, maar ook een oordeel geeft in het kader van de accreditatie van de opleiding.

De visitatie en dit rapport passen in de werkzaamheden van de hogescholen en van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs.

Met dit rapport wordt de bredere samenleving geïnformeerd over de wijze waarop de hogescholen en meer bepaald de betrokken opleiding omgaat met de kwaliteit van haar onderwijs. Toch is het rapport in de eerste plaats bedoeld voor de hogeschool die de opleiding aanbiedt. Op basis van de bevindingen van het rapport kan de hogeschool nu en in de nabije toekomst actie nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te handhaven en verder te verbeteren. De lezer moet er zich echter terdege bewust van zijn dat het rapport slechts een momentopname biedt van het onderwijs in de opleiding en dat de rapportering van de visitatiecommissie slechts één fase is in het proces van kwaliteitszorg.

De VLHORA dankt allen die meegewerkt hebben aan het welslagen van dit proces van zelfevaluatie en visitatie. De visitatie was niet mogelijk geweest zonder de inzet van al wie binnen de hogeschool betrokken was bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Tevens is de VLHORA dank verschuldigd aan de voorzitter, de leden en de secretaris van de visitatiecommissie voor de betrokkenheid en deskundige inzet waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd.

Marc Vandewalle
secretaris-generaal

Bert Hoogewijs
voorzitter

inhoudsopgave

voorwoord.....	3
inhoudsopgave	5
deel 1.....	7
hoofdstuk 1 de onderwijsvisitatie Modetechnologie	9
1.1 inleiding	9
1.2 de visitatiecommissie	9
1.2.1 samenstelling	9
1.2.2 taakomschrijving.....	9
1.2.3 werkwijze.....	10
1.2.4 oordeelsvorming.....	11
1.3 indeling van het rapport.....	12
hoofdstuk 2 het domeinspecifieke referentiekader Modetechnologie	13
2.1 inleiding	13
2.2 domeinspecifieke competenties	13
2.2.1 gehanteerde input	13
2.2.2 domeinspecifieke competenties	14
2.3 besluit.....	16
deel 2.....	17
hoofdstuk 1 Hogeschool Gent.....	19
bijlagen	61

algemeen deel

Hoofdstuk 1 De onderwijsvisitatie Modetechnologie

1.1 inleiding

In dit rapport brengt de visitatiecommissie verslag uit van haar bevindingen over de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie aan de Hogeschool Gent, die zij op 16, 17 en 18 maart 2010 in opdracht van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) heeft onderzocht.

Dit initiatief past in de werkzaamheden van de hogescholen en van de VLHORA met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

1.2 de visitatiecommissie

1.2.1 samenstelling

De visitatiecommissie werd samengesteld conform de procedure van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, februari 2005*. Meer in het bijzonder werden de richtlijnen van de Erkenningcommissie Hoger Onderwijs met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissieleden opgevolgd. De visitatiecommissie werd samengesteld door het bestuursorgaan van de VLHORA in haar vergadering van 8 mei 2009.

De visitatiecommissie:

Voorzitter en domeindeskundige:	Gilbert Vandeputte
Onderwijsdeskundige:	Arno Libotton
Domeindeskundige:	Ingeborg Rottiers
Domeindeskundige:	Rob Senden

Voor een kort curriculum vitae van de commissieleden, zie bijlage 1.

Vanuit de VLHORA werden een projectbegeleider en een secretaris aangesteld. Voor de visitatie van de opleiding Modetechnologie waren dit:

Projectbegeleider:	Klara De Wilde
Secretaris:	Lieve Paternoster

1.2.2 taakomschrijving

De commissie geeft op basis van het zelfevaluatieverslag van de opleiding en de gesprekken ter plaatse:

- een oordeel over de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader van de NVAO;
- een integraal oordeel over de opleiding;
- suggesties om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

1.2.3 werkwijze

De visitatie van de opleiding Modetechnologie aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, februari 2005*.

Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden.

- fase 1, de installatie van de commissie;
- fase 2, de voorbereiding;
- fase 3, het visitatiebezoek;
- fase 4, de schriftelijke rapportering.

Fase 1 De installatie van de visitatiecommissie

Op 1 september 2009 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd.

De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, februari 2005* en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2 De voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleiding bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar/zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3 Het visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Het bezoekschema werd opgenomen als bijlage 4. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de

gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven.

Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4 De schriftelijke rapportering

De secretaris stelt een ontwerp van opleidingsrapport op, in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden en op basis van het zelfevaluatierapport, de checklisten en de motiveringen. Het ontwerp rapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de commissie weer. Daarnaast worden, waar wenselijk en/of noodzakelijk, aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd.

Het ontwerp van opleidingsrapport wordt aan de opleiding gezonden voor een reactie. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport wordt door de commissie in een slotvergadering besproken. Het definitieve opleidingsrapport en het antwoord van de commissie wordt aan de hogeschool bezorgd. Dat definitieve opleidingsrapport en de bijlagen worden samengebracht in het visitatierapport van de professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie.

1.2.4 oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken.

In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten.

De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport.

De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs.

Alle oordelen en wegingen volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, februari 2005*. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' en 'excellent'. Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel 'voldoende' of 'onvoldoende' luiden.

1.3 indeling van het rapport

Het rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel beschrijft de visitatiecommissie in hoofdstuk 2 het domeinspecifiek referentiekader op basis waarvan zij de gevisiteerde opleiding heeft beoordeeld. In het tweede deel van het rapport brengt de commissie verslag uit over de gevisiteerde opleiding.

Hoofdstuk 2 Het domeinspecifieke referentiekader Modetechnologie

2.1 inleiding

Voor iedere opleiding wordt een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat door de commissie gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor de opmaak van het domeinspecifiek referentiekader. De VLHORA als evaluatieorgaan geeft de procedure¹ aan voor de opstelling ervan.

Het referentiekader is niet bedoeld om een ideale opleiding te schetsen. Respect voor de eigenheid van een opleiding en voor de diversiteit binnen eenzelfde opleiding over de instellingen heen, veronderstelt immers dat in de eerste plaats wordt nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren en dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Dit belet niet dat wordt nagegaan of elke opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de betreffende opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

2.2 domeinspecifieke competenties

2.2.1 gehanteerde input

referentiekaders van de opleiding:

- Hogeschool Gent
- Het hogeronderwijsregister, <http://www.hogeronderwijsregister.be>
- Associatie Universiteit Gent (AUGent) - Nota, Naar een transparante hogeronderwijsruimte binnen de AUGent, afstemming opleidingsprofielen tot een AUGent-opleidingsprofiel, mede als input voor een domeinspecifiek referentiekader d.d. 21 september 2007

brondocumenten onderschreven door werkveld

- Opleidingsprofiel van het Graduaat Confectie opgesteld door de VLOR (1997)
- Beroepsprofielen opgesteld door VLOR (1996)
- Website van de VDAB (2002), <http://cobra.vdab.be>
- Website van de SERV (2003), <http://www.serv.be>
- Website van 'Quintessence' competentie management, <http://www.quintessence.be>

internationale referentiekaders

- the CDIO Initiative – the 12 CDIO Standards <http://www.cdio.org/tolls/cdiostandards.html>

¹ De procedure voor het opstellen van het domeinspecifiek referentiekader is beschikbaar op de website van de VLHORA www.vlhora.be onder de rubriek visitatie & accreditatie.

2.2.2 domeinspecifieke competenties

gemeenschappelijke domeinspecifieke competenties

Bij de voltooiing van de opleiding beheerst de professioneel gerichte bachelor in de Modetechnologie volgende algemene en algemeen beroepsgerichte competenties:

algemene competenties

- denk- en redeneervaardigheid: beslissingsvermogen;
- verwerven en verwerken van informatie;
- ingesteldheid tot levenslang leren: leergierigheid;
- het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan experts als aan leken: communicatieve vaardigheid;
- het vermogen tot kritische reflectie: kritische ingesteldheid;
- creativiteit;
- het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken: leiding geven;
- projectmatig werken.

algemeen beroepsgerichte competenties

- zelfstandig kunnen handelen;
- teamgericht kunnen werken;
- flexibel kunnen handelen;
- accuraat kunnen werken;
- zin voor esthetiek;
- het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën;
- zin voor initiatief;
- het besef van de maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- kunnen plannen en organiseren;
- intercultureel bewustzijn.

De opleiding leidt student op tot polyvalente, zelfstandige en competente professionals die effectieve antwoorden op de uitdagingen in de sector kunnen formuleren, die vernieuwingen in het proces kunnen inbrengen en die de uitdaging met nieuwe technologieën aandurven en aankunnen. De aandacht gaat naar creativiteit (mode) gekoppeld aan productiviteit (technologie) en een zakelijke en commerciële ingesteldheid. Op het vlak van tewerkstelling van de afgestudeerden worden, zowel op de nationale markt als op de internationale markt, vijf functies in de confectie-industrie beoogt:

1. Productmanager

De productmanager coördineert de aankoop en waakt over de kwaliteit van de grondstoffen voor de nieuwe collecties. Hij zorgt voor de omzet en de levensduur ervan, met als doel de winstmarge op elke collectie te maximaliseren, stocks en risico's te minimaliseren.

2. Productiemanager

Hij coördineert de productievoorbereiding en de uiteindelijke productie in binnen- en buitenland. Hij is verantwoordelijk voor het hele productieproces en bevindt zich (eventueel) in het buitenland. Hij bepaalt de productiedoelstellingen zoals kosten, termijnen, kwaliteit en kwantiteit. Hij draagt bij tot de uitwerking van het beleid voor de evolutie van de productiemiddelen en tot de verbetering van de producten en productieprocedures.

3. Verantwoordelijke patroonafdeling

Hij coördineert en leidt de hele patroonafdeling (creatie, modellen en patronen) en voert het overleg met productie en marketing en verkoop, met als doel verkoopbare of verkochte modellen op tijd productierijp te krijgen en de snijpatronen en/of inlegschemas ter beschikking te hebben. Hij houdt de systemen van het computer assisted

ontwerpen, patroontekenen, graderen, intekenen en snijden operationeel, met als doel de patroontekenaars en intekenaars hun werk te laten verrichten.

4. Kwaliteitsverantwoordelijke

Hij omschrijft, organiseert en implementeert de verschillende procedures, normen en standaarden die de product- en organisatiekwaliteit garanderen. Hij coördineert de verschillende verbeteringsprocessen en staat in voor de opvolging van de kwaliteitscontrole van grondstoffen, productiemiddelen, de halfafgewerkte en de afgewerkte producten.

5. Stilist(e)

Een stilist is in staat het concept van de nieuwe collectie vast te leggen. Hij doet vooraf grondig onderzoek naar nieuwe trends, kleuren en vormen voor het komende seizoen. Deze informatie koppelt hij aan de wensen van de doelgroep en aan eventuele economische invloeden. Op basis van deze onderzoeksresultaten maakt hij mood boards met bijhorende keywords. Hierin legt hij de gekozen thema's en kleuren vast. Samen met de productmanager legt hij de grote lijnen van de nieuwe collectie vast. Hij werkt de thema's verder uit en splitst ze op in de doelgroepen van het label, bv. traditional, casual, romantic, fashionable. De stilist maakt een fabric card (een materiaal- of stoffenkaart). Op basis van deze gegevens ontwerpt hij zowel de basics, als de stories en de quick-responsecollecties. Ten slotte is hij in staat de collectiestukken te voorzien van een spec sheet (technische fiche).

Om aan de gemeenschappelijk domeinspecifieke beroepscompetenties (beroepsaspecten) te kunnen voldoen, dienen de studenten tijdens hun opleiding alle vooropgestelde competenties uit het competentieprofiel van de opleiding te verwerven. Wat betreft de specifieke beroepsgerichte competenties kan de afgestudeerde modetechnologie:

- marktevoluties in de sector opvolgen;
- studies analyseren voor uitbreiding en vernieuwing;
- toelichting en advies geven met betrekking tot de productie;
- toelichting en advies geven aan confectiemedewerkers;
- advies geven voor de aanwerving van personeel en het personeel motiveren tot deelname aan opleidingen;
- de opleiding van nieuw personeel organiseren en opvolgen;
- de bedrijfsleiding informeren i.v.m. methodedienst en bedrijfsmanagement;
- nauwe contacten onderhouden met klanten en leveranciers in functie van klachtenbehandeling;
- productieplanning en productiecapaciteit opvolgen en afwijkingen aan de bedrijfsleiding signaleren;
- methode - en arbeidsstudiesystemen en werk - en productiemethodes opvolgen en analyseren en motiveren tot techniekvernieuwing;
- een klimaat van kwaliteitsbewustzijn door heel de onderneming scheppen, waken over kwaliteitssystemen en ze opvolgen, procedures en instructies vanuit het oogpunt van kwaliteit, productiviteit, standaardisatie en normering opvolgen en waar nodig de kwaliteitscertificering bestendigen;
- het machinepark operationeel en up-to-date houden en de veiligheidsvoorschriften opvolgen;
- de opstart van een buitenlandse productie – eenheid ondersteunen;
- het ontwikkelen van het prototype en het maken van de collectiestukken coördineren;
- het productierijp maken van het eerste patroon coördineren;
- de nodige softwarepakketten bewaken en bestendig operationeel houden, bijsturen bij blokkeringen van zowel de ontwerper, de patronenmaker, de graderder, de patroonintekenaar als de cutter- bediener.
- De afgestudeerde modetechnologie is in staat:
- actief deel te nemen aan de kwaliteitswerking in de onderneming;
- technische specificaties en kwaliteitseisen met betrekking tot het product mee te bepalen en op te volgen;
- verkoopsargumentatie, verkoopproces, marktaandeel, levensduur, prijspositionering en reclame van het product mee te bepalen;
- activiteiten en goederentransport van het moederbedrijf en de buitenlandse productieeenheid te coördineren;
- automatisering, productflow, lay-out, materiaalstroom en materiaaltransport te begeleiden en op te volgen.

De afgestudeerde modetechnologie is vertrouwd met:

- verschillende confectiespecifieke technieken zoals patroneren (manueel en CAD);
- assemblagetechnieken van verschillende confectieartikelen, werkmethodes en confectiemachines;

- de basisprincipes van de wiskunde die helpen bij de vertaling van de werkelijkheid naar een wiskundig model;
- de basisprincipes van onderhoud en reiniging van machines.

De afgestudeerde modetechnologie is vertrouwd met en heeft aandacht voor de ecologische - en milieuaspecten binnen de beroepspraktijk.

De afgestudeerde modetechnologie heeft inzicht in de ethische aspecten binnen de beroepspraktijk.

opleidingsgebonden / afstudeerrichtingsgebonden competenties

/

2.3 besluit

Modetechnologie is een unieke opleiding binnen de Vlaamse hogescholen. De commissie heeft zich bij het opstellen van haar referentiekader gebaseerd op het referentiekader van de opleiding. Zij kan zich grotendeels vinden in dit referentiekader maar wenst de volgende trends onder de aandacht te brengen.

De textielsector werkt steeds meer in een internationale context. De commissie zal tijdens het visitatiebezoek nagaan op welke manier de studenten inzicht krijgen in de internationale context van de textielbranche en hoe ze voorbereid worden om te werken in een mondiale markt.

Samenhangend met de internationalisering van de textielbranche wint de logistiek aan belang. Om de studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op de latere beroepspraktijk zal de opleiding de nodige aandacht aan het logistieke aspect van de textielindustrie moeten geven.

Maatschappelijk gezien wint ecologie en milieu aan belang. Ook van de textielsector worden op dit vlak inspanningen gevraagd.

De maatschappij wordt gevoeliger voor sociale wantoestanden zoals kinderarbeid en uitbuiting in lageloonlanden waar de textielsector ook mee geconfronteerd wordt. Van de textielbedrijven wordt verwacht dat zij ethisch verantwoord handelen.

opleidingsrapport

Hoofdstuk 1 Hogeschool Gent

Algemene toelichting bij de professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie van de Hogeschool Gent

De Hogeschool Gent is in 1995 ontstaan uit een fusie van 13 hogescholen uit het stedelijk en gemeentelijk onderwijs. In 2001 ging de Mercatorhogeschool (provinciaal onderwijs) op in de Hogeschool Gent. Sindsdien telt de hogeschool 13 departementen met opleidingen uit tien studiegebieden. Samen met de Universiteit Gent, de Arteveldehogeschool en de Hogeschool West-Vlaanderen, vormt de Hogeschool Gent de Associatie Universiteit Gent.

De Hogeschool Gent is een van de vijf Vlaamse autonome hogescholen en is de op twee na grootste onderwijsinstelling in Vlaanderen. Ze telt het grootste aantal studenten aan een hogeschool (in academiejaar 2009-2010 meer dan 16.000 studenten). De 42 opleidingen (zowel professionele bacheloropleidingen als academische bachelor- en masteropleidingen) worden georganiseerd op een van de zeven campussen van de hogeschool.

De opleiding Modetechnologie, voordien het graduaat Confectie, ging van start in academiejaar 2004-2005 en is een unieke opleiding in Vlaanderen, die behoort tot het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie. Ze maakt deel uit van het departement Technologie, dat is gevestigd op campus Schoonmeersen, en dat zes professionele bacheloropleidingen aanbiedt: Modetechnologie, Textieltechnologie, Chemie, Elektromechanica, Vastgoed en Houttechnologie. In totaal heeft het departement meer dan 1400 studenten, waarvan meer dan tachtig in de opleiding Modetechnologie. Vooral vrouwen kiezen voor deze opleiding: ze vormen meer dan 90% van de studentenpopulatie.

De Hogeschool Gent heeft de omvorming naar de bachelor-masterstructuur (BAMA-structuur) aangegrepen om competentiegericht onderwijs in te voeren, wat resulteerde in een grondige programmawijziging. Sindsdien is het studentenaantal explosief gegroeid: de opleiding telt nu bijna driemaal zoveel studenten als in de periode 2001-2004).

Onderwerp 1 Doelstellingen van de opleiding

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

In het zelfevaluatie-rapport wordt de visie op de opleiding Modetechnologie geformuleerd. De opleiding beoogt om van polyvalente, zelfstandige en gemotiveerde jongeren competente professionals te vormen, die effectieve antwoorden op de uitdagingen in de bedrijfssector kunnen formuleren, die vernieuwingen in het proces kunnen inbrengen en die de uitdaging met nieuwe technologieën aandurven en aankunnen. De aandacht gaat naar creativiteit (mode), gekoppeld aan technische expertise (technologie) en een zakelijke en commerciële ingesteldheid. De opleiding focust op tewerkstelling van de afgestudeerden op de nationale en internationale markt in vijf functies in de confectie-industrie: productmanager, productiemanager, verantwoordelijke patroonafdeling, kwaliteitsverantwoordelijke en stylist.

De opleidingsdoelstellingen die worden vooropgesteld houden in dat de professioneel gerichte bachelor in de modetechnologie in staat is om:

- marktevoluties in de bedrijfssector op te volgen;
- verkoopsargumentatie, verkoopproces, marktaandeel, levensduur, prijspositionering en reclame van het product (mee) te bepalen;
- technische specificaties van en kwaliteitseisen voor een product (mee) te bepalen;
- blijk te geven van vertrouwdheid met de verschillende confectiespecifieke technieken (manuele en CAD-patronen, assemblagetechnieken voor diverse confectieartikelen, werkmethodes en confectiemachines);
- de functiespecifieke competenties adequaat aan te wenden;
- doel-, thema-, klant- en innovatiegericht te werken;
- analytisch en probleemoplossend te denken;
- adequaat sociale en communicatieve vaardigheden (schriftelijke en mondelinge) aan te wenden;
- blijk te geven van kwaliteits-, veiligheids- en milieubewustzijn, verantwoordelijkheidszin, flexibiliteit, zelfstandigheid en leidinggevend vermogen.

De opleiding formuleert ook hoe ze deze doelstellingen concreet wil bereiken. Vakoverschrijdende taken, opdrachten, nauwe samenwerking met het werkveld, projectmatig onderzoek, dienstverlening en aandacht voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen vormen enkele hefbomen bij het uittekenen van het programma.

De commissie is van mening dat de opleidingsdoelstellingen overeenstemmen met de decretale bepalingen, zowel wat betreft de algemene competenties, de algemene beroepsgerichte als de beroepsspecifieke competenties. Ze is van oordeel dat de doelstellingen evenwichtig uitgewerkt en helder geformuleerd zijn en dat een duidelijke profilering in de richting van de bedrijfssector werd ontwikkeld. Ze suggereert evenwel dat de opleidingsdoelstellingen nog beter zouden kunnen worden gelinkt aan het concept van de opleiding.

Volgens de directie zijn mode en textiel in de hogeschool belangrijke speerpunten. Vanuit het bestuur wordt het belang ervan beklemtoond via een kenniscentrum dat zal worden opgericht en waarin de actoren die werken rond textiel en mode samenkomen. De stakeholders van dat kenniscentrum zijn Gent zelf (de Universiteit Gent, het Technisch en Wetenschappelijk Centrum voor de Belgische Textielnijverheid en de Hogeschool Gent) en de mode- en textielsectoren.

Tot 2004 was de graduaatsopleiding Confectie noodlijdend met een instroom van circa tien studenten. Met de BAMA-hervorming werd de naam van de opleiding veranderd in Modetechnologie en werd het concept van de opleiding vernieuwd. Sindsdien kende de opleiding een stijgende en expansieve instroom. Waar Modeontwerp bijvoorbeeld een sterke academische opleiding is in Antwerpen, wil Gent eigen accenten leggen door de koppeling tussen technologie en mode te maken in een professionele bacheloropleiding. De uniciteit van de opleiding in het Vlaamse onderwijslandschap komt de commissie over als waardevol.

De ECTS-fiches voldoen aan de formele vereisten en zijn onderwijskundig correct geformuleerd. De doelstellingen zijn bekend bij de studenten: de studiefiches worden bij het begin van elk opleidingsonderdeel door de lector toegelicht. De studenten krijgen zicht op de bedoeling van de cursus en het verloop van de examens. Vaak zijn de competenties in de studiefiches reeds opgesomd. De informatie op het elektronisch leerplatform Dokeos blijkt soms niet helemaal bijgewerkt te zijn; zo ontbreekt soms informatie over de naam van de lector van het betrokken opleidingsonderdeel.

Een van de strategische doelstellingen van de hogeschool is ervoor te zorgen dat tegen academiejaar 2012-2013 elke student een internationale ervaring heeft. Dit moet niet noodzakelijk een buitenlandse ervaring zijn; internationalisation@home moet worden uitgebouwd door onder meer vreemde talenkennis te stimuleren en door anderstalige artikels en vakterminologie in vreemde talen in te opleiding te introduceren. De opleiding ziet hier zeker mogelijkheden. Op het vlak van internationalisering staat de opleiding Modetechnologie volgens de directie misschien wel het verst van alle opleidingen in het departement Technologie. Studenten die naar het buitenland willen, hebben de keuze tussen Enschede, Amsterdam of Teko (Denemarken). Ze volgen daar gedurende één semester les. Ze kunnen ook een internationale stage doen in Tunesië.

De opleiding verwijst naar studies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en hanteert internationale referenties met betrekking tot competentiegericht onderwijs. Wat internationale benchmarking betreft, wordt de opleiding momenteel onder de loep genomen. De scholen Amfi in Amsterdam en Teko in Denemarken sluiten het dichtst aan bij de opleiding.

Aanbeveling ter verbetering:

De commissie adviseert om de opleidingsdoelstellingen nog beter af te stemmen op het concept van de opleiding.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie heeft het referentiekader van de opleiding geanalyseerd en heeft de gelegenheid genomen om tijdens de gesprekken uitgebreid van gedachten te wisselen met de opleidingsverantwoordelijken.

Een van de vijf pijlers in het domeinspecifieke referentiekader van deze opleiding is het aspect 'stylist'. Nochtans wil de professionele bacheloropleiding Modetechnologie zich niet profileren als stylistenopleiding. De Hogeschool Gent heeft zelf een masteropleiding Stylist-ontwerper, meer bepaald aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK). Ook in Antwerpen, Sint-Niklaas, Gent en Brussel worden stylistenopleidingen georganiseerd. Daarnaast biedt ook Syntra een opleiding tot stylist aan. De opleiding wil dus geen stylisten afleveren zoals de stylisten van de academies. Het technische aspect van de opleiding is het belangrijkste: styling moet volgens de opleiding worden bekeken in een industriële of commerciële context. De afgestudeerden zijn dus geen ontwerpers in de echte zin van het woord. Ze zijn eerder technici, die moeten kunnen praten met ontwerpers, de vertaling kunnen maken van een ontwerptekening naar een patroon en de technische realisatie kunnen voorbereiden. Ze houden daarbij rekening met alle normeringen, zodat (massa)productie mogelijk wordt.

De manier waarop de opleiding het onderdeel 'styling' inpast in de opleiding, wordt door de commissie positief beoordeeld. De lectoren weten de styling correct in het technische curriculum te plaatsen en te integreren. De meeste studenten zijn zich bewust van de finaliteit van hun opleiding, die dus geen stylisten opleidt.

In de huidige opsomming van de beroepsgerichte competenties in het domeinspecifieke referentiekader wordt evenwel de indruk gewekt dat de opleiding, naast een voorbereiding op een functie als productmanager of productiemanager, ook voorbereidt op een functie als stylist. Volgens de commissie kan de opleiding nog meer inzicht verschaffen in het werk van een stylist en de noodzakelijke samenwerking tussen technici en ontwerpers benadrukken. Voor de opleiding Modetechnologie is styling in die zin een belangrijke component van productmanagement, maar niet zozeer een afzonderlijke functie.

De commissie is nog van mening dat volgende competenties best ook expliciet in het domeinspecifieke referentiekader worden opgenomen: aandacht voor ecologie en milieu, aandacht voor ethiek en kennis van de basisprincipes van onderhoudsreinigingsprincipes. Uit de gesprekken blijkt dat deze punten wel voorkomen in het programma.

De studenten zijn er voorstander van dat meer specialisatie mogelijk wordt gemaakt. Het werkveld en de alumni zijn eveneens vragende partij. Verschillende vergelijkbare opleidingen werken met afstudeerrichtingen of specialisatietrajecten. Men denkt daarom ook aan afstudeerrichtingen als:

- Marketing en branding (oriëntatie: management);
- Patroontekenen (oriëntatie: creatie);
- Productie (oriëntatie: techniek).

De opleiding werkt momenteel aan een gemeenschappelijk programma ('international course'), waarin op drie plaatsen een deel van het programma wordt aangeboden: het luik 'productie' in België, het luik 'patronen' in Denemarken en het luik 'marketing' in Nederland. Bedoeling is om via het Leonardo da Vinci-programma financiering te ontvangen. Hierdoor zal ook de lectorenmobiliteit kunnen toenemen.

De opleiding deed verder ook prospectie in Frankrijk, Engeland en Duitsland. Frankrijk en Engeland liggen minder voor de hand omdat daar voornamelijk academische opleidingen worden aangeboden. De contacten in Duitsland zijn veelbelovend en bieden perspectieven voor de uitbouw van een gemeenschappelijk bachelorprogramma. De commissie waardeert de huidige inspanningen op het vlak van internationalisering en adviseert de opleiding om de geplande initiatieven in verband met internationale benchmarking verder uit te werken.

Zoals wellicht geldt voor alle opleidingen is ook de opleiding Modetechnologie in evolutie. Toch zijn er elementen die het moeilijk maken om de evolutie van de opleiding te beheersen. Ten eerste is er de explosieve stijging van de studentenaantallen in de laatste jaren. Ten tweede is er de duidelijke internationalisering van de opleiding. Binnen Europa wordt gewerkt aan samenwerking tussen gelijkaardige opleidingen, maar de opleiding verlegt haar actieterrein ook buiten Europa, in het bijzonder via stages van studenten in Noord-Afrika. Ten derde zijn er de eisen uit het werkveld. Programma's zoals CAD en Illustrator worden bijgestuurd in functie van de marktvereisten, maar de bespreking met mensen uit het werkveld maakt ook duidelijk dat de verwachtingen van het profiel van de afgestudeerden uiteenlopend zijn.

Enerzijds is er een manifeste vraag naar vaktechnische confectie-experten. Van deze bachelors Modetechnologie wordt verwacht dat ze het metier onder de knie hebben en als zodanig leiding kunnen geven en verantwoordelijkheid kunnen opnemen in bedrijven. Dergelijke modetechnologen zouden ook quasi onmiddellijk inzetbaar moeten zijn.

Anderzijds zijn er werkgevers die het belang van een degelijke vooropleiding en de motivatie van de modetechnoloog om in de bedrijfssector te werken, onderstrepen. De attitude en de motivatie zijn in dat geval belangrijker dan de voorkennis. Deze werkgevers zijn zich bewust van de noodzakelijke, bedrijfsspecifieke bijscholing die de nieuwe werknemer zal moeten volgen en verwachten dan niet dat de afgestudeerden bijna onmiddellijk renderen.

Voor de opleiding is het quasi onmogelijk beide verwachtingen tegelijkertijd in te lossen. Een compromis is geen echte optie. Een keuze dringt zich op en zal verder met de sector moeten worden afgestemd.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan om te blijven waken over de perceptie en de communicatie over het aspect 'styling', zodat in geen geval verkeerde verwachtingen worden gecreëerd. De commissie suggereert om het domeinspecifieke referentiekader voor wat het aspect 'stylist' betreft, te herformuleren zodat er volledige overeenstemming is met de visie die aan de basis van het curriculum ligt. Ook raadt de commissie de opleiding aan om de gerichtheid, enerzijds op ecologie en milieu, en anderzijds op ethiek, expliciet te vermelden in het domeinspecifieke referentiekader.

De commissie raadt de opleiding aan om het niveau van de opleiding te blijven bewaken. Ze adviseert de opleiding ook om de verbreding en de verdieping van de opleiding in evenwicht te brengen.

De commissie raadt de opleiding aan om, aan de hand van gesprekken met het werkveld, de sociale partners en andere sectorale organisaties, uit te maken wat het ideale profiel van de modetechnoloog zou moeten zijn en het programma daarop af te stemmen.

De commissie adviseert de opleiding om de geplande initiatieven in verband met internationale benchmarking verder uit te werken.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1, niveau en oriëntatie: goed

facet 1.2, domeinspecifieke eisen: voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:

- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Het nieuwe programma werd ingevoerd naar aanleiding van de BAMA-hervorming en hield rekening met de opmerkingen van de vorige visitatie in 2002. Later, in 2006 en 2008, werden aan de hand van evaluaties nog programma-aanpassingen ingevoerd.

De inhoudelijke invulling kwam er na gesprekken met het werkveld en met de studenten die het traject voor het eerst hadden doorlopen. Volgende verbeteringspunten kwamen naar voor:

- het aanbieden van een creatief softwarepakket, namelijk Illustrator, dat aanvankelijk in de vorm van een workshop werd gegeven;
- het integreren van diverse facetten in verschillende opleidingsonderdelen, bijvoorbeeld introductie van ERP (Enterprise Resource Planning) in Toegepaste informatica en de aanpak in het opleidingsonderdeel Inleiding tot de mode- en confectie-industrie. Ook projectmatig werken komt in verschillende opleidingsonderdelen aan bod.

De visie op de opleiding werd aangepast. Duurzaamheid, die in de sector belangrijk is, werd geïntegreerd in verschillende projecten (onder meer 'MoTIV', het Modetechnologisch Innovatieplatform Vlaanderen), die nu in elk van de drie jaren van het modeltraject zijn opgenomen. In juli 2010 participeert de opleiding in een Erasmusproject ('Sustainable fashion') met Denemarken; twee studenten Modetechnologie zullen hier aan deelnemen.

De ondersteunende opleidingsonderdelen werden nader bekeken. Wiskunde wordt nu als seminarie gegeven in het opleidingsonderdeel Seminars en bedrijfsbezoeken. Het leren werken met verhoudingen is bijvoorbeeld belangrijk bij Patroontekenen. Zo wordt ook chemie geïntegreerd in het opleidingsonderdeel Vezelkennis.

De programmahervorming werd nadien afgetoetst met het werkveld, maar de inbreng van het werkveld verloopt nog onvoldoende gestructureerd. Ook Creamoda, een werkgeversorganisatie uit de Belgische kleding- en confectiesector, werd geconsulteerd.

Het programma bewaken en verder uitbouwen gebeurt in de opleidingscommissie, waarin onderwijzend personeel via diverse vakgroepen is vertegenwoordigd. De opleidingscommissie komt om de 14 dagen samen. Er is ook een cursus Modetechnologie op Dokeos, waarin lectoren alle relevante informatie over het curriculum bij elkaar vinden, zodat ze op de hoogte kunnen blijven van de stand van zaken.

De opbouw van het curriculum kenmerkt zich door een brede vorming met confectietechnologische inslag vanaf het eerste jaar van de opleiding. In vele opleidingsonderdelen is een link naar modetechnologie aanwezig. De productiegerichtheid is duidelijk aanwezig; ook de milieugerichtheid en de 'finishing' van kledingstukken komen in het curriculum voor.

Er is grote aandacht in het curriculum voor het aanleren van vaardigheden, maar de studenten melden aan de commissie dat ze te weinig praktijk krijgen en dat de correcte verhouding tussen het aandeel van de leveranciers

Gerber en Lectra in de CAD-opleiding (patroontekenen) een probleem lijkt. Het CAD-luik toont volgens de commissie een groot realiteitsgehalte. Het softwarepakket Illustrator (inclusief kleurenbeheer) wordt vanaf het academiejaar 2009-2010 in het programma geïntegreerd en wordt dus niet langer als workshop aangeboden. De studenten zullen dit pakket dus niet meer louter via zelfstudie onder de knie moeten krijgen. De opleiding kan misschien het gebruik van het pakket Illustrator als specifieke navorming voor haar oud-studenten overwegen, want dit pakket blijkt toch relevant te zijn voor de beroepspraktijk.

Veiligheid, kwaliteit en milieu zijn drie pijlers die volgens het onderwijzend personeel in de opleiding onvoldoende aan bod kwamen. In het huidige curriculum wordt aandacht besteed aan ecolabels, zoals Ecotex. Tijdens BZL-uren (begeleid zelfstandig leren) doen de studenten aan de hand van cases ook een risicoanalyse en in de opleiding is er aandacht voor het 'cradle to cradle'-principe dat zich richt op cyclisch produceren en afval als grondstof ziet. Marketing en Verkooprecht werden verschoven naar het tweede jaar zodat het project 'business@school' in het derde jaar niet in het gedrang komt.

In het eerste bachelorjaar wil de opleiding vanuit een opleidingsoverstijgend perspectief zowel mondelinge als schriftelijke communicatievaardigheden bijbrengen. Maar ook het gebruik van de videocamera en de projecten komen aan bod in het opleidingsonderdeel Communicatieve vaardigheden: het is voor studenten Modetechnologie interessant om te weten welke stukken best op beeld kunnen worden vastgelegd. De talen Frans en Engels zitten in het curriculum omdat de afgestudeerden later vaak in bedrijven terechtkomen waar de kennis van die talen noodzakelijk is. De studenten geven aan dat ze te weinig taalvaardig zijn en kansen om hun talen beter te beheersen, zouden aangrijpen.

In het tweede jaar is een keuzeopleidingsonderdeel van drie studiepunten voorzien. De student kan kiezen voor opleidingsonderdelen uit het aanbod van de Associatie Universiteit Gent, voor Studium generale of voor de De geschiedenis van de wetenschap. Daarnaast kan ook voor een taalstage worden geopteerd. Volgens de commissie zou het keuzeopleidingsonderdeel ook kunnen worden gebruikt voor meer technologische verdieping, voor taalverdieping, voor verhoging van de taalvaardigheid van bestaande opleidingsonderdelen (voornamelijk Frans en Engels, omdat deze talen voor de latere job belangrijk zijn) of voor sociale vaardigheden (met het oog op doorstroming naar leidinggevende functies en 'people management'). De commissie heeft bedenkingen bij de Duitse en zeker bij de Spaanse taalstage, tijdens welke de studenten gedurende één week in een gastgezin verblijven, een taalprogramma volgen aan een taalschool en een socio-economisch programma doorlopen, dat voornamelijk uit een bedrijfsbezoek bestaat. De opleiding argumenteert datde taalstage drempelverlagend zou kunnen werken voor het aanvangen van een buitenlandse stage. Het Duits was in het verleden zeker interessant omdat heel wat machineconstructeurs Duitstalige handleidingen afleverden.

De lectoren geven aan dat de competentie om begrippen te kunnen toepassen, aan bod komt in de projecten, waarin men vakoverschrijdend werkt. De lectoren moeten dan ook een andere rol aannemen en coachend optreden. Voor ondersteuning kunnen ze op de input rekenen van de departementaal verantwoordelijke voor onderwijsontwikkeling.

De commissie apprecieert de inspanningen om de innovaties op het vlak van confectie en modetechnologie in de opleiding vorm te geven. Ze moedigt de opleiding aan om deze aanpak verder uit te bouwen. De commissie is van mening dat het evenwicht tussen de verbreding en de verdieping van de opleiding echter nog niet volledig is bereikt. Het programma komt de commissie wat versnipperd over. Daardoor loopt de opleiding het risico te weinig aandacht te kunnen besteden aan de effectieve professionele training. De studenten geven aan dat ze zich niet klaar voelen voor de arbeidsmarkt. De commissie noteerde hun belangstelling voor een specialisatiejaar (postgraduaat). De commissie vraagt zich af of het werken met afstudeerrichtingen geen mogelijkheid tot verdieping in bepaalde domeinen zou kunnen vormen, en wel binnen de studieduur van een professionele bachelor.

De studenten signaleren ook enkele 'knelpuntopleidingsonderdelen', waarvan de lector een pakket niet altijd zelf beheerst of waarin de studenten te weinig inhoudelijke feedback krijgen en bijgevolg niet weten wat ze juist of fout doen. De oud-studenten geven tijdens de gesprekken aan dat in de opleiding een goede balans aanwezig is tussen de technische en de creatieve component. Als ze een ontwerp moesten maken, konden ze ofwel zelf iets realiseren, ofwel vertrekken van de creatie van een ontwerper en daarmee aan de slag gaan. Op die manier kon

het creatieve talent van een student aan bod komen, zonder dat studenten op hun creatieve inbreng werden afgerekend.

De opleiding is zich bewust van de internationale dimensie van de modesector. Daarom wordt in de opleiding aandacht besteed aan een pakket Enterprise Resource Planning (ERP). Het gaat om basisbegrippen die een verantwoordelijke voor goederentransport of een invoerder in geval van contracten met Azië, onder de knie moet hebben.

Studenten kunnen kiezen voor een binnen- of een buitenlandse stage. Tot nog toe is de buitenlandse stage volgens de opleiding nog te vaak gelinkt aan toevallige contacten. De eenvoudigste manier is werken met Belgische bedrijven die buitenlandse vestigingen hebben. Oost-Europa is ook een heel grote markt die de komende jaren nog verder zal worden geëxploreerd, eventueel in samenwerking met Creamoda. Samenwerking met onderwijsinstellingen is ook wel mogelijk, maar de meeste studenten vragen een stage in een bedrijf. De opleiding is van mening dat het belangrijk is om met vaste buitenlandse partners te werken. Begeleiding door de lectoren ter plaatse is daarbij essentieel. Zowel prospectie ter plaatse als het opvolgen van de stages in de bedrijven vallen onder deze begeleiding. Ook kan een grotere betrokkenheid van de lector bij de stages in het buitenland de kwaliteit van de stageplaatsen en effectiviteit van de stages ten goede komen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan de verbreding en de verdieping van de opleiding nog beter met elkaar in evenwicht te brengen en meer specifiek de mogelijkheid van afstudeerrichtingen te willen onderzoeken.

De commissie vraagt dat de opleiding meer aandacht zou besteden aan communicatievaardigheden in vreemde talen, voornamelijk Frans.

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: onvoldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding bereidt de studenten al vanaf het eerste jaar via toegepast onderzoek voor op de beroepspraktijk. Onderzoeksvragen worden in kleine groepjes aangepakt. Tijdstudie bij productie is een voorbeeld van zo'n projectmatige aanpak waarbij de studenten een analyse maken van het product, een studietijdmeting maken en een bedrijfsbezoek uitvoeren. Ook in het eerste jaar wordt onderzoek uitgevoerd op textielstoffen. In het derde jaar zit een workshop over wat praktijkgericht onderzoek is. Daarin komen de probleemstelling, de doelstelling en het tijdspad van het project aan bod. Ter illustratie van sommige opleidingsonderdelen worden enkele bedrijfsbezoeken georganiseerd.

De opleiding heeft een project voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) en een IWT-Tetraproject ('Comfortex') binnengehaald. De bedoeling van projecten voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) is om de studenten te leren wetenschappelijk te denken en om de studenten met onderzoek in contact te laten

komen. Dit zijn ook de doelstellingen voor de stage en het eindwerk. De opleiding kiest voor een projectmatige aanpak waarbij in elk programmajaar een project wordt voorgesteld. De resultaten uit het onderzoek vloeien via een workshop terug naar het onderwijs. Voor elk project is het werkveld vertegenwoordigd via een gebruikerscommissie en er worden ook voordrachten gegeven waarvoor het brede werkveld wordt uitgenodigd. Projecten worden ook regelmatig voorgesteld op personeelsvergaderingen.

Op het vlak van sectorspecifieke software wordt het CAD-programma van Gerber en Lectra onderwezen, zij het dat het programma van Gerber beperkter aan bod in een workshop. Het CAD-programma van Lectra wordt gedoceerd. Beide leveranciers hebben een min of meer even groot marktaandeel in de confectiesector. Uit de gesprekken met de studenten en ook het werkveld blijkt dat de studenten met geen van beide pakketten goed overweg kunnen. De commissie is van mening dat de opleiding ervoor moet zorgen dat de studenten minimaal met één van beide pakketten grondig moeten kunnen werken en dat ze een notie hebben van het andere pakket. Volgens de commissie moeten de studenten ook de gelegenheid hebben om grondig met het CAD-programma te oefenen, zelfs buiten de lessen. De opleiding heeft recent het aantal licenties verhoogd maar het blijft een aandachtspunt gezien de grote studenteninstroom. De commissie suggereert ook om in oefeningen en praktijkvoorbeelden van andere opleidingsonderdelen zoveel mogelijk relevante situaties uit de bedrijfssector als casestudy te selecteren.

Aan het concept, de uitwerking en de begeleiding van de stage en het eindwerk werd de laatste jaren gesleuteld omdat de studenten aangaven niet te weten wat er precies van hen verwacht wordt. Eindwerk en stage zijn in deze opleiding met elkaar verbonden: de stageplaats stelt een onderwerp voor een eindwerk voor. Meestal gaat het om een soort casestudy of een probleemstelling die het bedrijf nuttig vindt om nader bestudeerd te worden, waardoor een win-winsituatie voor de student en de stageplaats ontstaat. Tijdens hun stage krijgen de studenten de kans om informatie voor hun eindwerk te vergaren. De commissie waardeert deze aanpak.

Vanaf het eerste jaar wordt aandacht besteed aan het eindwerk, namelijk in het opleidingsonderdeel Communicatievaardigheden. In het tweede jaar krijgen de studenten een document dat hen moet helpen bij het zoeken naar een stageplaats. Omdat stage en eindwerk de bekroning van de bacheloropleiding vormen, is de commissie van mening dat het goed is om een duidelijke leerlijn in het curriculum voor stage en eindwerk uit te tekenen. Ten behoeve van de stagebedrijven werd het stageconcept uitgeschreven en wordt de evaluatie toegelicht. De zoektocht naar een stageplaats is omwille van de grote studentengroep niet gemakkelijk. De lijst met stageplaatsen van de vorige jaren staat op Dokeos en de studenten vinden het gemakkelijk dat ze die lijst kunnen raadplegen. De studenten zijn eigenlijk relatief vrij in de keuze van hun stageplaats.

Omdat de studenten niet weten wat juist van hen wordt verwacht, worden de stages en eindwerken heel verschillend ingevuld. Het verschil in niveau van de stages wordt door het onderwijzend personeel bevestigd. De vertegenwoordigers van het werkveld hebben tijdens de gesprekken eveneens twijfels geuit bij het niveau van een aantal eindwerken. De redenen voor het uiteenlopend niveauverschil zijn divers en moeten wellicht onder andere worden gezocht in de explosieve toename van de studenten. De opleiding heeft hierop nog geen afdoend antwoord gevonden.

Nog volgens het werkveld zouden de studenten zich beter kunnen voorbereiden op hun stage. Bepaalde attitudes moeten nog beter worden ontwikkeld. Sinds het academiejaar 2009-2010 wordt, in het kader van het opleidingsonderdeel Industriële productie, als voorbereiding op de eigenlijke stage een introductiestage van één dag voorzien, en wel in het eerste semester van het derde jaar. Zo kan de student al kennismaken met zijn stageplaats. De bedoeling van die introductiestage is tweeledig. Enerzijds leert de student het bedrijf met zijn structuur en zijn product(en) of dienst(en) kennen. Anderzijds wordt de stageopdracht en het onderwerp van het eindwerk al concreter gemaakt. De studenten zijn vragende partij voor een kijkstage vóór het derde jaar zodat ze nog beter kennis kunnen maken met het beroepenveld, maar in het huidige curriculum is daar volgens de opleiding geen ruimte voor.

De opvolging van de stage gebeurt op basis van het logboek dat de studenten wekelijks digitaal opsturen. De stagebegeleider van de hogeschool bezoekt elke stageplaats in principe twee maal: een eerste keer na ongeveer drie weken, een tweede keer aan het einde van de stageperiode. Tussentijdse formatieve evaluatie van de stage is bedoeld als feedback en komt tot stand in samenspraak met de externe stagebegeleider; vervolgens wordt de student erbij gehaald en krijgt hij feedback. Aan het einde van de stage wordt een evaluatieformulier ingevuld. Ook voor de beoordeling van het eindwerk bestaat een evaluatieformulier. De stage wordt opgevolgd omdat de

studenten wekelijks een verslag over de vordering van hun stage maken in een logboek en dit elektronisch doorsturen naar de interne promotor.

De studenten kunnen hun stage of een deel van de opleiding in het buitenland doen, maar ze moeten zelf op zoek gaan naar de mogelijkheden. Volgens de studenten laat de begeleiding vanuit de hogeschool op het vlak van buitenlandse activiteiten te wensen over. De internationale studiereis naar Tunesië in het tweede jaar is vrijblijvend: wie niet deelneemt, krijgt een vervangende opdracht waarvoor wordt samengewerkt met een. De studenten die wel deelnamen, spreken van een mooie ervaring die geen enkele student zou mogen missen.

Er is volgens de commissie ruimte voor een meer proactieve aanpak. Het is immers duidelijk dat de meeste confectiebedrijven vandaag op internationale schaal opereren en dat deze dimensie daarom ook centraal moet staan in de opleiding. Op die manier wordt de relatie met de actuele beroepspraktijk versterkt. De opleiding is zich hiervan bewust. Het internationale karakter zal in de toekomst ook reeds in het eerste jaar worden gepromoot in het opleidingsonderdeel Inleiding tot de Mode- en confectie-industrie. Men denkt er ook aan om de internationale stage in het tweede jaar verplicht te maken. De internationalisering van de opleiding hangt samen met de delokalisatie van de productie van de confectie-industrie, die zich in de jaren tachtig en negentig heeft voltrokken. De regionale context overstijgen is noodzakelijk. Dit wordt in de opleiding geïntegreerd: voor het project 'Design on demand' weten de studenten dat hun ontwerp in Tunesië zal worden gefabriceerd.

De bedrijfswereld is vragende partij voor bachelors Modetechnologie die, in tegenstelling tot de vroegere confectiegraduat, geen louter uitvoerende taken doen, maar eerder verantwoordelijkheid kunnen opnemen en een open visie hebben. Deze professionele bachelor kan vooral heel goed worden ingezet in de kwaliteitscontrole van de productie en daarvoor is het nodig dat hij de stiel kent. De technische en technologische basiskennis van machines zal steeds belangrijk blijven. Het stilaan verdwijnen van het technische aspect in het secundair onderwijs heeft ook effect op het niveau van de professionele bachelor. Toch moet de afgestudeerde in staat zijn de problemen te herkennen, te beschrijven en er desnoods een oplossing voor te bedenken. Talenkennis (voornamelijk Frans en Engels) is daarbij nodig om te kunnen communiceren met het buitenland, waar de productie nu meestal gebeurt. Met het oog op tewerkstelling van de afgestudeerden is het aanscherpen van het Frans noodzakelijk. In het opleidingsonderdeel Communicatievaardigheden hebben de studenten uitleg gekregen over hoe een sollicitatiebrief moet worden geschreven.

Een ander initiatief dat de studenten voorbereidt op de overstap naar het werkveld, is de afstudeerbeurs, waar de studenten onder meer hun cv kunnen laten opmaken.

De commissie meent dat het essentieel is dat de studenten een goed inzicht krijgen in de activiteiten van confectiebedrijven in België en in het buitenland, zowel op het vlak van de handelsrelaties als op het vlak van de onderaanneming/uitbesteding van de productie. Het is immers binnen deze structuren dat de studenten later een plaats zullen moeten innemen. Correcte en relevante informatie, samen met intensieve contacten met het veld, zijn dan ook onontbeerlijk voor een geslaagd curriculum. De opleiding kan best duidelijk aangeven wat er momenteel nog in België gebeurt qua activiteiten op het vlak van confectie en mode, zodat de studenten een beter zicht hebben op de tewerkstellingskansen in binnen- en buitenland.

Verschillende studenten geven aan dat ze zouden willen verder studeren, eventueel na enkele jaren ervaring opgedaan te hebben in een bedrijf. Momenteel kunnen de studenten zich inschrijven voor de masteropleidingen in Parijs en Barcelona; aansluiting bij de master Textieltechnologie, die deel uitmaakt van de opleiding Industriële wetenschappen aan de Hogeschool Gent of bij de master Marketingmanagement aan de Universiteit Antwerpen zou kunnen worden onderzocht. De lectoren weten dat de studenten vragen naar meer specialisatiemogelijkheden. Op dit moment kan alleen via de stage een differentiatie worden gerealiseerd.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt dat de opleiding de nodige initiatieven neemt om ervoor te zorgen dat de studenten het CAD-programma grondig beheersen zodat tegemoet wordt gekomen aan de verwachtingen van het werkveld.

De commissie suggereert ook om in oefeningen en praktijkvoorbeelden van andere opleidingsonderdelen zoveel mogelijk relevante situaties uit de bedrijfssector als casestudy te selecteren.

De commissie raadt aan het niveau van de eindwerken te borgen en de evaluatie van de eindwerken te herbekijken.

De commissie suggereert de drempel voor internationalisering voor studenten te verlagen, onder meer door een betere informatieverstrekking en een betere begeleiding ter plaatse.

De commissie vraagt dat de opleiding de studenten goed informeert over de binnen- en buitenlandse activiteiten op het vlak van confectie en mode.

De commissie vraagt de opleiding om na te denken over de doelstellingen, de plaats en de duur van de introductiestage.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:

- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Uit de gesprekken met de lectorengroep blijkt de voortdurende bekommernis van de opleiding om de samenhang van het programma te bewaken en de nog resterende overlappingsen weg te werken. De opleidingscommissie komt op regelmatige basis samen om bijstellingen van het programma te bespreken en er heerst een open sfeer tussen de collega's. Jaarlijks worden alle studiefiches herbekeken door de opleidingscommissie. Via de contacten met het werkveld tracht de opleiding de noden van het werkveld te detecteren en die houdt de opleidingscommissie voor ogen bij het screenen van de studiefiches. Drie jaar geleden werden alle competenties geïnventariseerd en werd er gekeken welke competenties konden worden geëvalueerd in welke opleidingsonderdelen. Dit resulteerde in een competentiematrix.

Er is een systematiek aanwezig voor het afstemmen van de verschillende opleidingsonderdelen en de lectorengroep schuwt indien nodig geen veranderingen. Op heel korte tijd werden twee grondige programmawijzigingen ingevoerd. De commissie is van mening dat de opleiding ernstige pogingen heeft ondernomen om de ondersteunende opleidingsonderdelen voldoende te richten op modetechnologie (onder meer door het integreren van wiskunde en mechanica in confectiegerichte opleidingsonderdelen). Zo wordt de lector Communicatieve vaardigheden uitgenodigd om feedback te geven bij de presentatie van projecten, waardoor de studenten ervaren hoe de opleiding vakoverschrijdend tracht te werken. In het opleidingsonderdeel Communicatieve vaardigheden leren de studenten op een professionele manier te communiceren, zowel mondeling als schriftelijk. De studenten worden voorbereid op het zelfstandig kunnen opbouwen van een eindwerk.

De studenten percipiëren de samenhang evenwel minder omdat vele verschillende lectoren telkens voor kleine stukjes van een opleidingsonderdeel verantwoordelijk zijn. De studenten zijn van mening dat het aantal en de invulling van de taken in hun totaliteit eens onder de loep moeten worden genomen. Ze vinden dat sommige opdrachten te groot zijn voor het aantal toegewezen studiepunten en dat niet alle taken even relevant zijn.

Naast een voltijds modeltraject heeft de opleiding ook deeltijdse modeltrajecten, waardoor een flexibele horizontale en/of verticale spreiding van de studies mogelijk is. Daarbij werd steeds rekening gehouden met een

logische opbouw van het studietraject en werd de logica van de volgtijdelijkheid bewaard. Veel studenten verkiezen echter een geïndividualiseerd traject (GIT), dat tot stand komt op basis van EVK of EVC.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan de hoeveelheid verschillende taken en de invulling ervan onder de loep te nemen.

De commissie beveelt de opleiding aan dat de verschillende lectoren die voor éénzelfde opleidingsonderdeel verantwoordelijk zijn, nog beter onderling afstemmen, zodat de samenhang van het programma verbeterd wordt.

Facet 2.4 Studietoestand

Beoordelingscriterium:

De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studietoestand:

- bachelor: tenminste 180 studiepunten

Oordeel van de visitatiecommissie: OK

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie bestaat uit drie studiejaren van elk zestig studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studietoestand van een professioneel gerichte bachelor.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.5 Studielast

Beoordelingscriteria:

- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens het decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Studietijdmetingen werden tot nog toe uitgevoerd door retrospectief tijdschrijven. De respons is bedroevend laag (5 à 10%) waardoor de resultaten niet valide zijn. Vanaf volgend academiejaar wil men met een ander systeem gaan werken, gebaseerd op paarsgewijze vergelijking. De ankerpersoon Elektronische bevestigingen zal deze bevestigingen coördineren binnen de groep Kwaliteitszorg.

Bij de studietijdmetingen valt op dat de studenten Modetechnologie veel taken krijgen, verspreid over het academiejaar; de piek rond de examenperiode is daardoor niet zo hoog als in andere opleidingen.

De studenten zijn van mening dat ze hard moeten werken, net omwille van de hoeveelheid taken. Al hun vrije tijd gaat er aan op. Toch is deze vaststelling niet te veralgemenen. Er zijn studenten die de 'workload' helemaal niet overdreven vinden.

De opleiding is zich hiervan bewust want er werd bij de laatstejaarsstudenten in academiejaar 2006-2007 een Paretoanalyse uitgevoerd in het kader van een oefening voor het opleidingsonderdeel Kwaliteitszorg. De studenten en de alumni geven aan dat het programma zelf studeerbaar is. Er zijn momenteel plannen voor een semestriële kalender waarin alle taken voor studenten worden opgesomd.

Uit de beschikbare documenten leidt de commissie af dat de opleidingsonderdelen logisch verdeeld zijn over de semesters en dat de studiebelasting gelijkmatig over het jaar is gespreid. Het programma streeft naar maximaal twintig contacturen per week. Bij de weekplanning wordt rekening gehouden met het feit dat de studenten minimaal één halve dag per week vrij geroosterd moeten worden om hun project optimaal te organiseren. De lessenroosters worden zo studentvriendelijk mogelijk opgesteld. Springuren worden vermeden in de mate van het mogelijke. De opleiding tracht een optimaal examenrooster op te stellen en de studenten krijgen hier inspraak bij.

De studenten signaleren dat de relatie studiepunten/werklast voor meerdere opleidingsonderdelen terug zou moeten worden bekeken. Statistiek wordt op dit moment door de studenten als te zwaar ervaren. Een ander voorbeeld is het opleidingsonderdeel Procesbeheer in het tweede jaar, dat wel belangrijk is, maar volgens de studenten vrij uitgebreid. Ook daar staan de studiepunten volgens de studenten niet in verhouding tot de werklast.

De studiebevorderende maatregelen situeren zich op het vlak van de studiebegeleiding. Studenten kunnen via het elektronisch leerplatform Dokeos gemakkelijk met de lectoren in contact komen. Zij kunnen er terecht voor transparanten, mededelingen, voorbeeldvragen en de studiefiche van elk opleidingsonderdeel. De studenten vinden er voor sommige opleidingsonderdelen bijkomende oefeningen. De opdrachten worden digitaal gegeven en de studenten moeten hun taak tegen een bepaalde datum elektronisch doorsturen. De deadline voor het indienen van taken wordt door de lectoren consequent aangehouden.

De studenten kunnen ook rechtstreeks met hun lectoren in contact komen voor extra ondersteuning en studieadvies.

De studiebelemmerende factoren waar de studenten naar verwijzen, zijn van organisatorische aard. Het gebrek aan een secretariaat in het Textielinstituut in het A-gebouw wordt als een belemmering ervaren voor een vlotte communicatie. De studenten geven ook aan dat bij de practica waar met machines wordt gewerkt, de groepen te groot zijn (of dat er te weinig beschikbare machines en werktafels zijn). Om tegemoet te komen aan de dringendste noden heeft de vakgroep Mode/textiel een voorstel tot uitbreiding van het machinepark ingediend in het kader van de oproep aankoop van onderwijsuitrusting van 2008 en 2009.

Verder vinden de studenten dat er te weinig oefenmogelijkheden zijn voor de CAD-informaticapakketten. Op het ogenblik kan alleen op een beperkt aantal plaatsen op de campus worden geoefend. De studenten zouden het een goede zaak vinden indien er een studentenversie ter beschikking zou zijn om thuis te oefenen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om de taken van de studenten goed te spreiden over het semester.

De commissie beveelt de opleiding aan om voor enkele opleidingsonderdelen de relatie studiepunten/studielast opnieuw te bekijken.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:

- Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

In de visietekst van het departement zijn de ingrediënten van het didactisch concept terug te vinden: studentgericht onderwijs; nieuwe didactische werkvormen zoals vakoverschrijdende projecten en probleemgestuurd onderwijs; assessmenttechnieken; coöperatief leren.

Volgens de departementaal verantwoordelijken voor kwaliteitszorg en onderwijsontwikkeling staat de opleiding Modetechnologie op het vlak van vernieuwing van het programma en competentiegericht werken het verst van alle opleidingen van het departement. Het draagvlak bij de lectoren is ook zeer groot. De opleiding is zich bewust van het feit dat een aantal hoorcolleges (bestempeld als A-uren) nog tegen het licht moeten worden gehouden en wil daar de komende maanden en jaren werk van maken.

Uit de documenten blijkt dat het aantal hoorcolleges in het huidige curriculum vrij talrijk is, zeker in het eerste jaar. Dat is wat verwonderlijk omdat de opleiding beweert innovierend te werken met activerende werkvormen. Volgens de opleidingscoördinator is deze aanpak noodzakelijk opdat de eerstejaarsstudenten zich zouden kunnen aanpassen aan het systeem van het hoger onderwijs.

De opleiding zoekt naar manieren om interactief les te kunnen geven aan grote groepen, onder meer via een systeem van 'klikkers', waarbij studenten onmiddellijk kunnen antwoorden op meerkeuzevragen die in de powerpointpresentatie worden geprojecteerd. De lectoren zijn zich bewust dat de manier van lesgeven voortdurend opnieuw in vraag moet worden gesteld. Andere middelen en methoden moeten worden uitgewerkt, onder meer minder uren hoorcollege en meer BZL-uren (begeleid zelfstandig leren), waarbij de studenten via het elektronisch leerplatform oefeningen kunnen maken. Deze B-uren worden in dat licht gezien als een coaching van de studenten.

Het softwarepakket Illustrator wordt in de toekomst geïntegreerd in het lessenpakket. Enkele jaren geleden moesten de studenten het pakket 100% via zelfstudie onder de knie krijgen. Tijdens het academiejaar 2009-2010 worden er reeds workshops over ingericht. De studenten en de oud-studenten juichen deze evolutie toe.

De opleiding erkent het belang van het up-to-date maken van een aantal cursussen, heeft aandacht voor het invoeren van nieuwe (computer)programma's uit de bedrijfssector en heeft de nodige expertise in huis gehaald, onder meer door het aantrekken van mensen met veel bedrijfservaring.

De praktijksessies in een aantal modetechnologische opleidingsonderdelen zijn zeer nuttig voor de vorming van de toekomstige modetechnologen. De commissie vraagt om erop te letten dat de kwaliteit van de praktijklessen niet onder druk komt te staan als gevolg van de grote studenteninstroom van de laatste jaren. De studenten geven aan dat het machinepark niet optimaal wordt benut voor de praktijk van de opleidingsonderdelen Machinetechnologie en Industriële confectietechnieken (CAD, machinebeheersing en afwerkingstechnieken). Ze hebben bijna geen tijd om te leren uit hun fouten. Nieuwe technieken, zoals werken met de Gerberplotter, worden volgens de studenten niet aangeleerd. Bovendien hebben ze te weinig tijd om CAD-oefeningen op de pc te maken.

Voor de opleiding is het belangrijk dat de studenten zelfstandig kunnen leren werken, vandaar dat begeleid zelfstandig leren (BZL) werd ingevoerd in het curriculum. Wegens de grote studentenaantallen is er wel minder gelegenheid om de studenten individueel te begeleiden.

Het elektronisch leerplatform Dokeos wordt niet alleen gebruikt als communicatiemiddel, maar de studenten vinden er ook de oefeningen en de slides van de presentaties die tijdens de lessen werden gebruikt. Opdrachten

worden digitaal gegeven en moeten tegen een bepaalde deadline worden opgestuurd. Voor projecten is er een 'dropbox' voor de groep aangemaakt, maar het systeem is volgens de studenten niet altijd betrouwbaar.

De commissie heeft verschillende realisaties van studenten projecten, kunnen bekijken. Een voorbeeld van projectwerk zijn de tassen die werden ontworpen voor de ruimtevaartmissie waar Frank De Winne aan deelnam. De commissie waardeert dat de opleiding ervoor gekozen heeft om vakoverschrijdende projecten als opleidingsonderdeel in de drie jaren van het voltijdse modeltraject op te nemen, teneinde competentiegericht te werken. Al vanaf het eerste jaar komen de studenten in aanraking met een fictieve bedrijfssituatie. Voor elk project is een handleiding voor de studenten uitgeschreven. Aan het einde van het projectmatig werk dienen de studenten een rapport in en presenteren zij hun resultaten aan medestudenten en coaches. Regelmatig wonen ook vertegenwoordigers van het werkveld en lectoren die niet specifiek aan het opleidingsonderdeel verbonden zijn, deze presentaties bij. Voor de studenten is het een goede voorbereiding op de presentatie van hun eindwerk in het derde jaar.

De organisatie van projecten zou volgens de studenten beter kunnen. Zo zou het project 'business@school' in samenwerking met een bedrijf gebeuren, maar er kwam geen input en daardoor liep het project verkeerd.

Een aantal cursussen werden de laatste jaren sterk verbeterd en gemoderniseerd. De onderwijsvernieuwing werd geïntroduceerd. In cursussen wordt vaak een glossarium van moeilijke woorden opgenomen. Op de exemplaren die de commissie te zien kreeg, kwam systematisch de revisiedatum voor.

De studenten beschikken over een modern open leercentrum, maar ze geven aan dat ze er zelden gebruik van maken. Alle pc's voor studenten zijn nochtans daarheen verhuisd. Uit de gesprekken leidt de commissie af dat de studenten niet echt worden aangemoedigd om het open leercentrum te gebruiken, bijvoorbeeld om de actuele vakliteratuur te raadplegen. Via een aantal opdrachten, bijvoorbeeld de projecten, zouden lectoren de studenten kunnen uitnodigen om van het open leercentrum gebruik te maken om informatie op te zoeken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de lectoren aan om de studenten te stimuleren gebruik te maken van de mogelijkheden van het open leercentrum.

De commissie raadt de opleiding aan erover te waken dat alle studenten op kwaliteitsvolle wijze hun practica kunnen volgen, niettegenstaande de toename van de studenteninstroom.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:

- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: onvoldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De lectoren kondigen de toetsen doorgaans duidelijk aan de studenten aan. De evaluatie en de evaluatieprocedures zijn door de bespreking van de studiefiches voldoende bekend bij de studenten en eventuele terugkoppeling door het lectorenkorps aan de studenten is mogelijk. Feedbackmomenten worden per opleidingsonderdeel na elk examen georganiseerd.

De theoretische opleidingsonderdelen worden via schriftelijke examens beoordeeld. De commissie heeft de examenvragen ingekeken. Voor sommige opleidingsonderdelen zijn de vragen erg kennisgericht. De opleiding weet dat dit een aandachtspunt is en heeft hier verbeteringsacties rond gepland. De lectoren kregen alvast in academiejaar 2008-2009 een interne professionaliseringssessie over het maken van examenvragen. De toetsmatrijs brengt de knelpunten naar boven. De lectoren Mode zijn alleszins bereid om zich bij te scholen en hun manier van examineren aan te passen.

Zowel studenten als afgestudeerden hebben vragen bij de beoordeling van sommige opleidingsonderdelen. Ze vinden dat de beoordeling niet altijd rechtvaardig is en dat dit de kwaliteit van de opleiding naar beneden haalt. De commissie heeft uit de beschikbare documenten vastgesteld dat er voor sommige opleidingsonderdelen hoge slaagcijfers zijn. Rekening houdend met de kritiek van de afgestudeerden en de studenten, is de commissie van mening dat de opleiding zou moeten nagaan of de vereiste competenties effectief worden bereikt.

Oefeningen worden doorgaans via permanente evaluatie beoordeeld. De studenten melden dat ze echter niet altijd inhoudelijke feedback krijgen over hun vorderingen gedurende het jaar: ze krijgen soms alleen een quoterings.

Wat de evaluatie van de projecten betreft, hebben de studenten een lijst gekregen van elementen op basis waarvan wordt geëvalueerd. 'Peer-assessment' vinden ze positief: studenten leren om elkaar te beoordelen. Ze betreuren dat het aandeel van 'peer-assessment' is gedaald van 50% naar 20%. De inhoudelijke feedback ontbreekt doorgaans ook wat. Voor vakoverschrijdende projecten waar verschillende lectoren bij betrokken zijn, wordt een weging op de gegeven scores toegepast om tot het definitieve cijfer te komen. De studenten geven aan dat het niveau van de projecten sterk verschilt van groep tot groep zonder dat dit altijd in de quoterings tot uiting komt.

Studenten krijgen op voorhand de criteria op basis waarvan de stages uiteindelijk zullen worden beoordeeld. De mondelinge verdediging van het eindwerk wordt beoordeeld door een jury, bestaande uit een voorzitter, de stagebegeleider, de promotor en de copromotor (beiden lectoren van de opleiding). De verdediging van de eindwerken wordt bijgewoond door meerdere lectoren uit de opleiding en door verscheidene bedrijfsvertegenwoordigers.

De procesevaluatie gebeurt voornamelijk tijdens de stage, waarbij het aandeel van de stageplaats groter is dan dat van de hogeschool. De productevaluatie van het eindwerk gebeurt voornamelijk door de opleiding. Voor beide items is een puntenverdeling vastgelegd.

De evaluatie van de stage en het eindwerk wordt door de opleiding tegen het licht gehouden. Ze heeft enkele prioriteiten met betrekking tot het onder controle houden van de stages opgesomd. Zo zouden internationale stages best meer worden uitgebouwd en is stagebegeleiding ter plaatse door de opleiding noodzakelijk. De evaluatie van de eindwerken zou moeten worden aangepast met voldoende aandacht voor de nieuwe eisen, die een hogere graad van wetenschappelijkheid vergen. Ook de evaluatie van de stage door de bedrijven moet volgens de opleiding opnieuw worden bekeken: de quoterings lijken soms te hoog en lijken eerder de student te belonen voor het gedane werk, dan voor de kwaliteit van het eindwerk. Om ervoor te zorgen dat alle studenten op eenzelfde wijze worden beoordeeld, heeft de opleiding specifiek nog een scorehulp ontwikkeld voor het evalueren en beoordelen van de stage en het eindwerk.

Aan het begin van de deliberaties wordt aan de examencommissie meegedeeld hoe het departement wenst om te gaan met tekorten voor opleidingsonderdelen. Dit vergroot de transparantie. Vooraf werd hierover een nota opgesteld door de opleidingscoördinatoren, die werd goedgekeurd door de departementale raad.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt om het niveau van de toetsen te bewaken. Het slaagpercentage voor sommige opleidingsonderdelen ligt bijzonder hoog.

De commissie adviseert de opleiding om – gezien de perceptie van de studenten - na te gaan of de gegeven quoteringen een weerspiegeling zijn van de verworven competenties. De commissie suggereert om de quoteringen transparanter te maken voor de studenten.

De commissie beveelt de opleiding aan om de feedback op en de evaluatie van taken en opdrachten in de loop van het academiejaar te structureren, zodat de studenten ook effectief hun studievoortgang kunnen volgen.

De commissie raadt de opleiding aan om de evaluatie van het eindwerk en de stage onder de loep te nemen en onder meer ook de kwantitatieve beoordeling door de bedrijven beter te stroomlijnen.

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing voor een professionele bacheloropleiding.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De instroom in de professionele bacheloropleiding Modetechnologie is voornamelijk uit het ASO (rond de 40%) en het TSO (tussen de 30 en de 40%). De instroom vanuit het BSO ligt rond de 10%, behalve in het academiejaar 2007-2008, toen dat percentage beduidend hoger was. De opleiding heeft hier geen verklaring voor gegeven en het is te vroeg om een tendens vast te stellen. Sinds de naamsverandering van de opleiding (van graduaat Confectie naar professionele bachelor Modetechnologie) in 2004 is de instroom sterk gestegen: van 15 tot 20 studenten naar 35 tot 45 reguliere studenten. Vooral de instroom uit het ASO is toegenomen sinds de invoering van de BAMA-structuur. Volgens de opleiding is dit enerzijds te verklaren door het feit dat ASO-leerlingen weinig bekend zijn met de term 'confectie' en eerder de zoekterm 'mode' gebruiken bij hun studiekeuze voor het hoger onderwijs. Anderzijds kan ook de grondige programmaherziening een verklaring vormen.

In academiejaar 2008-2009 waren bijna vijftig studenten ingeschreven in het eerste bachelorjaar. Die grote toevloed van studenten stelt de opleiding voor organisatorische problemen, zoals het voorzien van voldoende machines in de practica. De studentenpopulatie bestaat overwegend uit vrouwen: ze vormen bijna 95% van het aantal studenten.

De commissie waardeert de initiatieven die de opleiding aan de dag legt om met de verschillen in vooropleiding en de gedifferentieerde instroom om te gaan. Er wordt een tweedaagse brugcursus Mode over patroontekenen en machinegewenning ingericht, voornamelijk bedoeld voor ASO-studenten. De studenten vinden dit een goede zaak, maar vragen om de brugcursus te optimaliseren zodat er meer oefenmogelijkheid is. De commissie vindt één dag confectietechniek vrij beperkt. Er zou kunnen worden uitgekeken naar alternatieven, zoals de

samenwerking met derden (middelbare scholen, VDAB, Syntra, ...), inschakeling van gastlectoren of vormen van begeleide zelfstudie.

Enkele studenten maken melding van een aantal specifieke opleidingsonderdelen, die een knelpunt kunnen vormen en waarvoor studiebegeleiding welkom is, zeker voor studenten met een minder sterke vooropleiding.

De lectoren maken melding van een hogeschoolbreed project waarbij taal als springplank voor het hoger onderwijs wordt bekeken. Instromende eerstejaarsstudenten krijgen een screening op spelling, woordenschat en taalregister. Studenten die minder scoorden op de testen worden uitgenodigd om een workshop Taal te volgen. Bedoeling is het functioneel taalgebruik van de studenten te verbeteren. De lectoren zijn vragende partij om dit project te continueren en te systematiseren.

Flexibele leertrajecten (met onder meer het geïndividualiseerd traject) stellen soms problemen omdat de studenten niet het geplande traject kunnen volgen wegens overlappingen in het rooster van opleidingsonderdelen uit verschillende programmajaren. De flexibele leerwegen hebben tot een toegenomen complexiteit geleid en daarom werd in januari 2007 een voltijdse departementale trajectbegeleider aangeworven.

De studenten geven aan dat bij abiturienten soms verkeerde verwachtingen worden gecreëerd. Zo wordt er bij inschrijving gezegd dat de student geen naaimachine nodig heeft, maar dat klopt volgens de studenten niet. Zonder een goede naaimachine thuis kunnen de studenten sommige van hun taken onmogelijk afwerken.

'Design' en 'styling' worden op infodagen sterk benadrukt, maar vormen uiteindelijk maar een beperkt onderdeel van de opleiding. Volgens de commissie is het belangrijk erop toe te zien dat de pr-verantwoordelijken van de hogeschool de boodschap met betrekking tot de finaliteit van de opleiding correct overbrengen aan geïnteresseerde studenten.

Het departement heeft in haar onderwijs- en examenreglement bijzondere faciliteiten voorzien voor studenten met functiebeperkingen, voor topsporters, voor werkstudenten en voor studenten met dyslexie.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om een analyse uit te voeren van de opleidingsonderdelen die bij de studenten een knelpunt vormen, daaruit de gepaste conclusies te trekken en de studiebegeleiding daarop te enten.

De commissie adviseert de opleiding om de aanpak van de specifieke brugcursussen voor de opleiding Modetechnologie opnieuw onder de loep te nemen.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1, relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma:	voldoende
facet 2.2, eisen professionele gerichtheid van het programma:	onvoldoende
facet 2.3, samenhang van het programma:	voldoende
facet 2.4, studieomvang:	OK
facet 2.5, studielast:	voldoende
facet 2.6, afstemming tussen vormgeving en inhoud:	voldoende
facet 2.7, beoordeling en toetsing:	onvoldoende
facet 2.8, masterproef:	nvt
facet 2.9, toelatingsvoorwaarden:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Ondanks de gesignaleerde problemen met de professionele gerichtheid van het programma en met de evaluatie van opleidingsonderdelen, de stage en het eindwerk maakt de visitatiecommissie een positieve afweging en stelt ze dat de opleiding voldoende potentieel heeft om het opleidingsprogramma bij te sturen. De opleiding heeft de laatste jaren verschillende programmawijzigingen ingevoerd en werkt actief aan maatregelen om aan de grote en gedifferentieerde instroom het hoofd te bieden. De onderwijskundige aanpak is vernieuwend en onder meer via projecten tracht de opleiding competentiegericht onderwijs vorm te geven. De opleiding doet ook grote inspanningen om de samenhang van het programma te optimaliseren. De commissie heeft vastgesteld dat de ingevoerde aanpassingen hebben geleid tot voldoende resultaten op volgende vlakken: de relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma, de studielast en de afstemming tussen vormgeving en inhoud. Het concept van de stage en het eindwerk is behoorlijk uitgewerkt, maar tijdens de opleiding mag de leerlijn die leidt naar de bachelorproef nog beter worden ontwikkeld. De opleiding is zich bewust van het feit dat rond evaluatie nog bijstellingen nodig zijn en onderneemt hiervoor concrete acties, maar het is te vroeg om hier nu al de resultaten van te zien. De commissie hoopt dat op korte termijn via een correcte evaluatie een getrouw beeld van de te beoordelen competentieniveaus zal kunnen worden gevormd. De commissie drukt haar waardering uit voor de aanwezige hervormingsdynamiek en ziet hierin de wil tot optimalisering van het programma om zo de eindkwalificaties te bereiken.

Onderwerp 3 Inzet van het personeel

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:

- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Het personeelsbeleid wordt op hogeschoolniveau uitgetekend. Diverse procedures voor onder meer werving, selectie en evaluatie zijn centraal uitgewerkt. De hogeschool wil in de toekomst werk maken van een competentiedatabank voor haar personeel.

Voor vacatures stelt de vakgroep een voorstel tot aanwerving op, met daarin een beschrijving van de betrekking, de toelatingsvoorwaarden, de taakomschrijving, de profielbeschrijving en de salarisschaal. De aanwerving gebeurt door een selectiecommissie, opgericht door het departement. Zij stelt een volgorde op van de weerhouden kandidaten en maakt een voorstel voor de werving op. De departementsraad neemt de uiteindelijke beslissing.

Er is de laatste jaren een grondige vernieuwing van het lectorenkorps gebeurd met de aanwerving van een reeks waardevolle kandidaten. Voor nieuwe collega's wordt bij aanvang van elk semester een introductiedag georganiseerd, waarop het departementshoofd, samen met de departementssecretaris, de voorzitters van alle opleidingen en de vakgroepvoorzitters de werking van het departement uiteenzet. De coördinator van de elektronische leeromgeving (ELO) geeft ook informatie over de digitale leeromgeving en de onderwijsinnovator licht enerzijds de projectwerking toe en anderzijds de coachende rol van de lector. Nieuwe medewerkers van het onderwijzend personeel (OP) worden aangemoedigd om deel te nemen aan bijscholingscursussen voor beginnende lesgevers. De nieuwe lectoren worden opgevangen door de lectorengroep. Ze krijgen coaching van de vakgroepvoorzitter of van een bereidwillige collega, die de nodige informatie en sturing geeft en eigenlijk als een soort buddy fungeert. Er wordt ook voor gezorgd dat nieuwe lectoren in het eerste jaar niet teveel stagebegeleiding krijgen toegewezen.

Elke lector ontvangt uiterlijk tegen begin juli zijn opdrachtblad voor het volgende academiejaar. Daarin worden onderwijstaken en overige taken expliciet opgenomen. De opdrachtverdeling komt tot stand na overleg in de vakgroepen. Het departementshoofd stelt de voorlopige ambtsbevoegdheden voor aan het onderwijzend personeel. In samenspraak met de betrokken lectoren kunnen de opdrachten nog worden gewijzigd. De departementsraad legt de definitieve opdrachten vast.

Er worden functioneringsgesprekken gehouden maar dit gebeurt noch systematisch, noch op regelmatige basis. Er is een evaluatieprocedure uitgewerkt. Bevorderingen van lector tot hoofdlector en van praktijklector tot hoofdpraktijklector werden in 2007 toegekend na een eenmalige bevorderingsoproep.

De lectorengroep, onder leiding van de dynamische en gedreven opleidingsverantwoordelijke, komt volgens de commissie beslagen op het terrein en lijkt een dynamisch team te vormen. Uit de gesprekken blijkt dat de lectoren een gemeenschappelijke doelstelling hebben, die ze samen willen realiseren. Inhoudelijk zijn ze sterk bezig met onderwijsvernieuwing. Ondanks de snel opeenvolgende vernieuwingen van de voorbije jaren, geven de lectoren zelf aan nog niet aan 'vernieuwingsvermoeidheid' te lijden. Integendeel, ze halen naar eigen zeggen energie uit het feit dat er nog voldoende tijd overblijft om feedback aan de studenten te geven.

In de opleiding heerst een overleg- en vergadercultuur en nieuwe lectoren worden voor een stuk gecoacht door de lectorengroep.

De centrale diensten van de hogeschool organiseren een aantal onderwijskundige professionaliseringsactiviteiten, waar iedereen op uitgenodigd wordt, bijvoorbeeld over hoe men gedifferentieerd punten kan geven voor projecten, waarin de studenten in team werken. Nieuwe lectoren worden aangespoord om onderwijskundige professionaliseringssessies te volgen. De ondersteuning door de dienst Onderwijsontwikkeling wordt door het onderwijzend personeel als positief ervaren.

Het departement organiseert eveneens een aantal interne bijscholingen (halve of hele dagen). Voorbeelden van thema's van bijscholingen zijn: projectonderwijs als didactische werkvorm, conflicthantering, evaluatie van projectonderwijs, gedifferentieerde beoordeling van teamwerk, de rol van de lector in project- en probleemgestuurd onderwijs, de studeerbaarheid van cursussen en het opstellen van examenvragen. Ze worden vaak gegeven door de departementale coördinator onderwijsontwikkeling. De groepstrainingen sluiten aan bij de verbeteringspunten van de kwaliteitsrapporten en bij het leerproces van lectoren. Toch kunnen lectoren, indien ze dat willen, met individuele vragen terecht bij de departementale coördinator Onderwijsontwikkeling.

Volgens de departementale coördinator en de departementale kwaliteitszorgverantwoordelijke staan de didactische kwaliteiten en het cursusmateriaal voor de opleiding Modetechnologie op een hoog niveau.

Het ATP is vrij tevreden. Er is een bevorderingsbeleid uitgewerkt. Medewerkers uit verschillende departementen (bijvoorbeeld de medewerkers van de studentensecretariaten) worden regelmatig samengebracht voor een training (bijvoorbeeld over een nieuw informaticapakket dat voor de hele hogeschool wordt aangekocht).

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:

- het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten);
- bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen dient daarenboven voldoende personeel te beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De relatie van een aantal lectoren met het beroepenveld is volgens de commissie pertinent aanwezig. Dit komt enerzijds door de stages, de geplande bedrijfsbezoeken en de studentenprojecten in samenwerking met bedrijven of het overlegplatform van MoTIV (Modetechnologisch Innovatieplatform Vlaanderen). Anderzijds liggen ook de diverse opdrachten in het kader van maatschappelijke dienstverlening hiervan aan de basis.

In academiejaar 2004-2005 werd de departementale coördinator Onderwijsontwikkeling uitgenodigd op de presentaties die studenten gaven. Ze woonde ook een feedbackgesprek bij als afsluiting van een project. Met de opleiding Mode onderhoudt ze erg regelde en intense contacten.

Vakinhoudelijke bijscholing is mogelijk op aanvraag van de lector zelf, of als de opleiding via de studenten of het hoofd van de opleidingscommissie vaststelt dat er bepaalde tekorten zijn. Daarvoor zijn aparte budgetten voorzien, die gecentraliseerd worden bij het departementshoofd. Er is een departementale helpdesk voor

informatica-ict. Lectoren volgen ook individuele bijscholing bij de constructeurs als er nieuwe machines binnenkomen.

De commissie heeft de lijst van navormingsacties van de lectoren ingekeken. De lectoren nemen autonoom het initiatief om navorming te volgen. De bijscholingsinspanningen van de verschillende lectoren zijn uiteenlopend. Over een periode van vier jaar schommelt het aantal navormingsacties tussen nul en meer dan vijftig.

De leden van de commissie stellen zich enerzijds vragen over de ontstentenis van enige bijscholing bij sommige lectoren en anderzijds over de validiteit van navormingsacties bij andere lectoren. Het navormingsprogramma lijkt ad hoc, gebeurt niet planmatig en is dus evenmin proactief.

De commissie pleit voor een competentiegericht, proactief bijscholingsprogramma. Zo'n programma is toetsbaar en kan worden afgestemd op en scherp gesteld met het werkveld.

De commissie raadt aan een analyse te maken van de aanwezige competenties bij de lectoren. Deze competenties kunnen worden getoetst aan het programma van de opleiding en aan de toekomstige ontwikkelingen. Eventuele competentietekorten kunnen dan, onder meer via aangepaste navorming, worden opgevangen. Een dergelijk competentieontwikkelingsplan kan samen met het veld worden ontwikkeld, bijgestuurd en ingevuld. Indien er competentietekorten worden vastgesteld, zijn ook alternatieve oplossingen mogelijk, zoals het inschakelen van gastlectoren of het samenwerken met andere opleidingen.

De laatste jaren is er een sterk verloop bij de lectoren geweest. Een aantal lectoren werd vervangen en er werden verschillende nieuwe mensen met een specifieke expertise aangeworven. Zelfs indien de voorwaarden momenteel aanwezig zijn om een kwalitatief hoogstaand programma te kunnen aanbieden, is een adequaat navormingsbeleid dat spoort met een langetermijnvisie meer dan aangewezen. De commissie is van mening dat een echt bijscholingsplan noodzakelijk is, zeker bij de introductie van nieuwe technieken of technologieën. De commissie suggereert bovendien dat enkele lectoren extra ondersteuning op didactisch vlak moeten krijgen en in één enkel geval voor wat spreektechniek betreft.

De commissie raadt de opleiding aan om de opleidingsoverschrijdende samenwerking en de uitwerking van textielgebonden pakketten verder uit te bouwen. Voor sommige lectoren is de kennismaking met toepassingen die op de confectie-industrie of mode gericht zijn, bijvoorbeeld voor logistiek, kwaliteit en milieu, aan te raden. De oud-studenten geven aan dat de CAD-pakketten Gerber en Lectra door de lector niet op gelijkwaardige wijze worden behandeld en de commissie geeft de opleiding de raad om hieraan te verhelpen.

De lectoren die belast zijn met de stagebegeleiding, zijn van mening dat ze onvoldoende tijd krijgen om de studenten te begeleiden en contacten te onderhouden met het werkveld van de afgestudeerden. Ze zijn van mening dat ze ook de stageplaatsen in het buitenland zouden moeten kunnen bezoeken. Nu krijgen ze 39 uur (2,6% opdracht) om twee studenten te begeleiden. De commissie raadt de opleiding aan zich voor de buitenlandse verplaatsingen door de bedrijfssector te laten sponsoren.

Sinds december 2009 ontvangt elk personeelslid met minimaal 50% opdracht aan de Hogeschool Gent een laptop van de hogeschool. Op die manier kan de lector zich beter voorbereiden op het werken met multimedia tijdens de les. De lectoren waarderen deze beslissing.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om bij de sector ondersteuning te vragen, onder meer voor het bezoeken van de buitenlandse stageplaatsen.

Een planmatig en doordacht navormingstraject voor het bestaande en het nieuw aan te werven personeel, zowel op sectorspecifiek als op onderwijskundig vlak, moet volgens de commissie de rode draad vormen van een toekomstgericht beleid. Op die manier kan de opleiding een adequaat antwoord formuleren op de nood aan bijscholing.

Facet 3.3 Kwantiteit personeel

Beoordelingscriterium:

- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding Modetechnologie stelde in 2008 5,91 voltijdse equivalenten tewerk. Het gaat om 17 leden van het onderwijzend personeel, bijna uitsluitend vrouwen, waarvan twee hoofdlectoren, tien lectoren en vijf praktijklectoren. 40% van het korps van het onderwijzend personeel is vastbenoemd; 60% heeft een tijdelijk statuut. De leeftijdsstructuur van het onderwijzend personeel toont een spreiding over de leeftijdsklassen van 30 tot 59 jaar. De leeftijdsklasse tussen 40 en 49 jaar is het sterkst vertegenwoordigd (10 van de 17 personeelsleden).

De student-lectorratio bedraagt 18,27 studenten per VTE.

Uit de gesprekken met het onderwijzend personeel komt de werkdruk naar voor als zeer hoog. Dit heeft te maken met de vele veranderingen op korte tijd, die zich in het onderwijs hebben voorgedaan. De commissie is van mening dat de beheersing van de werkdruk een aandachtspunt vormt. Soms is het goed dat vernieuwingen even kunnen bezinken. Doorgaans zijn de lectoren erg tevreden, onder meer over de infrastructuur en de financiële middelen.

Stagebegeleiding wordt ingevuld door verschillende lectoren, afhankelijk van de specialisatie. Soms geeft dat een piekbelasting (tot zeven studenten per persoon). Voor copromotorschap is geen tijd in de opdracht voorzien en dat zou volgens de stagebegeleiders misschien opnieuw moeten worden bekeken.

De opleiding organiseert jaarlijks enkele gastcolleges waarvoor binnen- en buitenlandse gastlectoren worden aangetrokken. Het aantal gastsprekers is eerder beperkt, zeker voor wat de sectorspecifieke aspecten betreft. De opleiding zou verder kunnen nagaan of en op welke vlakken gastlectoren en/of gastsprekers kunnen worden ingeschakeld om enerzijds de werklast van de lectoren te verlichten en anderzijds de nodige expertise in de opleiding te blijven verzekeren.

De administratieve ondersteuning van het departement is opgebouwd uit 8,8 VTE of 15 personeelsleden, overwegend vrouwen. Het ATP-personeel werkt voor het hele departement, dus niet voor één opleiding afzonderlijk. Er zijn 3,8 VTE vastbenoemd en vijf VTE tijdelijk. De leeftijd schommelt tussen 20 en 59 jaar, met de sterkste vertegenwoordiging in de leeftijdsklasse 40 tot 49 jaar (6 van de 15 personeelsleden).

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt aandacht voor de werkdruk van het onderwijzend personeel.

De commissie raadt de opleiding aan om de effectieve inschakeling van gastlectoren/gastsprekers te bevorderen.

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1, kwaliteit personeel:	goed
facet 3.2, eisen professionele gerichtheid:	voldoende
facet 3.3, kwantiteit personeel:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:

- De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Het merendeel van de lessen wordt georganiseerd in het A-gebouw, het Textielinstituut op de campus Schoonmeersen, maar er worden ook hoorcolleges gegeven in gebouw B of gebouw C en een beperkt aantal practica gaan door in gebouw P. Al deze gebouwen liggen op dezelfde campus, waar zes departementen gehuisvest zijn. De commissie bezocht alle praktijklokalen. Het CAD-lokaal is uitgerust met twintig pc's, die zijn voorzien van de specifieke software voor de opleiding Modetechnologie (onder meer het pakket Illustrator). Ook zijn een Gerber- en een Lectra-digiteertafel en een Gerber-plotter voorzien. Voor Lectra waren op het moment van de visitatie vijftig licenties beschikbaar, zodat studenten ook buiten de leslokalen met hun eigen laptop op de campus kunnen werken. Verder bezocht de visitatiecommissie een patroonlokaal en de machineklas, voorzien van een Gerber-snijmachine en een waaier aan machines nodig voor de vervaardiging en de behandeling van kledingstukken (diverse soorten naaimachines, diverse strijktafels en een Quickline-opstelling). Een labo voor productiecontrole, waarin fysische proeven op textiel gebeuren en een labo voor metallografie (voor vezelonderzoek) zijn eveneens voorhanden. De opleiding Modetechnologie wordt deels gefinancierd door de bedrijfssector, namelijk door het Instituut voor Vorming en Onderzoek in de Confectie (IVOC). De Hogeschool Gent heeft bovendien een bijzonder budget voor zware onderwijsinvesteringen voorzien, waaruit de technische departementen Industriële wetenschappen en Technologie reeds sterk hebben kunnen putten op basis van ingediende voorstellen. Volgend jaar komt er opnieuw een investeringsschijf voor centrale investeringen. Het departement diende, in het kader van zowel de centrale oproep voor aankoop van onderwijsuitrusting, als van de oproep van het departementale onderzoeksfonds voor uitbreiding en vervanging van uitrusting, voorstellen in en kon op die manier investeringen realiseren. De opleiding Modetechnologie zal nu ook weer een dossier indienen. Overigens bestaat er een concreet plan om de samenwerking tussen de verschillende departementen (onder meer tussen de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten en het departement Industriële wetenschappen) op de campus te verbeteren en op die manier zware investeringen te kunnen realiseren.

Het departement leverde ernstige inspanningen om de verschillende praktijklokalen uit te bouwen met nieuwe toestellen en/of machines voor onderwijs. Ook probeerde de opleiding de ruimtes af te stemmen op de hoge studentenaantallen, die de opleiding Modetechnologie sinds enkele jaren kent en waar ze een gepast antwoord dient op te vinden. De machineklas is een van de grootste knelpunten om de grote studenteninstroom het hoofd te kunnen bieden. De ontoereikendheid van het machinepark is een veel gesignaleerd probleem. De signalen zijn evenwel uiteenlopend en niet eenduidig. Voor de ene zijn er te weinig machines, voor de andere is de toegankelijkheid van de machineklas te beperkt en voor weer iemand anders zijn de machines gewoonweg nauwelijks operationeel: ze zijn te vaak defect, zijn slecht ingesteld of er ontbreken bijvoorbeeld onderdelen zoals spoelhulzen.

De materiële voorzieningen zijn aanwezig en laten toe relevant onderwijs aan te bieden, maar kunnen op dit moment de huidige studenteninstroom niet optimaal bedienen. De vrij plotse hoge instroom overmant de opleiding Modetechnologie. De opleiding is zich hiervan bewust en neemt – in afwachting van meer gestructureerde ingrepen – maatregelen, onder meer door voor de belangrijkste praktijklokalen een uitwijklokaal of een ontdebelling te voorzien. Er komt bijkomend een klein lokaal met machines waar de studenten ook nog kunnen werken, los van het rooster. De patroonklas wordt ontdebeld en er komt een tweede CAD-lokaal. De opleiding denkt ook aan kleinere ingrepen, bijvoorbeeld om studenten in de toekomst hun eigen spoelhuls voor de

machineklas te laten aankopen. Alleszins moet binnen het beschikbare budget op een creatieve wijze een oplossing voor dit probleem worden gezocht.

Het departement verdeelt jaarlijks het budget over de zes opleidingen. Er zijn vaste verdeelsleutels voor investeringen en werking per labo, volgens het aantal studenten die in een labo werken.

De opbrengsten die uit projecten voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) worden gegenereerd, gaan na aftrek van de overheadkost naar de vakgroep of de opleiding. In het financieel beheer en de bestemming van de investeringsmiddelen hebben de preventieadviseurs ook hun stem. De dienst Preventie werkt voor de hele campus en heeft dus een vrij goed zicht op de noden en waar die het hoogst zijn.

De veiligheid voor studenten wordt bekeken voordat een bestelling gebeurt. Bij de bestelling tekent de Preventiedienst mee voor akkoord. Bij indienststelling van een nieuw toestel gaat de Preventiedienst na of de levering in orde is en geeft een oordeel: akkoord, geweigerd of toegestaan onder bepaalde voorwaarden.

Jaarlijks wordt een rondgang met de arbeidsgeneesheer en de mensen van de veiligheid georganiseerd. Hier wordt een verslag van gemaakt. Elke machine die in werking wordt gesteld, moet het fiat krijgen van de veiligheidscoördinator. Overigens legt de 'machinerichtlijn' de verplichting op aan de leveranciers om de gebruikershandleidingen in de regiotaal van de gebruiker aan te leveren. De regiotaal zou bij de bestelling vermeld moeten worden en de preventieadviseur kan dit nakijken. Op de campus is de opleidingsverantwoordelijke samen met de preventieadviseur verantwoordelijk voor de risicoanalyse van het gebruik van de machines. De hogeschool is momenteel bezig met het uitvoeren van risicoanalyses van de toestellen. De dienst Veiligheid houdt bijvoorbeeld ook bij voor welke voorzieningen speciale certificaten nodig zijn.

Vele theorielokalen zijn uitgerust met overhead, pc met internetverbinding en vaste beamer. De accommodatie van de theorielokalen in gebouw A is beperkter dan in gebouw B: de klaslokalen waarin het onderwijs wordt verstrekt, zijn niet altijd geschikt om grote studentengroepen te huisvesten. Studenten die achteraan zitten, kunnen dan onmogelijk volgen wat er vooraan wordt geprojecteerd.

De directie is zich bewust van het feit dat gebouw A aan renovatie toe is en er werden reeds diverse masterplannen voor uitgewerkt. De investeringsplannen voor gebouw A houden rekening met de behoefte aan onderzoeksinfrastructuur, aan lokalen voor lectoren en aan didactische infrastructuur. De studenten zouden in gebouw A graag kleine ruimtes vinden, waarin ze buiten de lessen in groep samen kunnen werken, maar daarvoor moeten ze naar gebouw D.

De functionaliteit van het nieuwe open leercentrum wordt in functie van het beoogde competentiegerichte onderwijs door de commissie bijzonder geapprecieerd. Dat open leercentrum (gebouw D) telt op het moment van de visitatie (in maart 2010) gemiddeld 1200 bezoekers per dag, en dat zijn zowel studenten als personeel. Er zijn ruime openingsuren, maar de avondopening komt omwille van personeelsproblemen stilaan onder druk te staan. De hogeschool investeert sterk in moderne communicatiemiddelen: de hogeschool beschikt over meer dan 18.000 e-books, voornamelijk van technisch-wetenschappelijke aard, en dat aantal zal de komende maanden nog toenemen. De hogeschool bezit het grootste aanbod van Vlaanderen van elektronische databanken. Alle eindwerken worden geïnventariseerd en zijn elektronisch te raadplegen in pdf-formaat. Het open leercentrum organiseert vormingssessies voor personeel en studenten rond het opzoeken van data, omdat het belang van informatievaardigheden door alle actoren wordt erkend. Alle werken, tijdschriften en publicaties worden centraal besteld en geregistreerd, ook al worden bepaalde werken nadien in een laboratorium of in een bepaalde dienst bewaard. Voor Modetechnologie werden recent een aantal boeken aangekocht en er is een abonnement op drie tijdschriften (Quintessence, Rundschau voor Dames en Rundschau voor Heren). Alle aankopen gebeuren op vraag van de vakgroep en/of het departement en binnen het voorziene bibliotheekbudget van elke vakgroep. Er is een minimumbedrag per vakgroep voorzien.

Boeken en tijdschriften zijn voorzien van een RFID-beveiliging, die het mogelijk maakt om met een zelfuitleenbalie te werken. Het zelfstudiecentrum is uitgerust met meer dan zeventig pc's waar studenten vrij op kunnen werken. Daarnaast zijn er aansluitmogelijkheden voor de eigen laptop en zijn er diverse toestellen voor printen, scannen en kopiëren. Een opleiding kan een aanvraag doen om specifieke software ook op de pc's van het zelfstudiecentrum ter beschikking te stellen en de opleiding Modetechnologie heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt in de hoop het pakket Illustrator in het open leercentrum te kunnen aanbieden. De bibliotheek werkt momenteel aan het opstellen van een lijst met 'Frequently Asked Questions' (FAQ) om de dienstverlening

nog te verbeteren. Studenten kunnen er terecht om een van de 18 laptops te ontlend of om een lokaal te reserveren om in kleine groepjes te werken. Er werd ook een succesvol project opgestart, 'blok@bib', waarbij tijdens de blok een deel van de bib als stille ruimte wordt bestemd. De beschikbaarheid van een stille ruimte waar studenten kunnen studeren, komt blijkbaar tegemoet aan een behoefte.

De studenten zijn tevreden over de sfeer in het departement en waarderen de inspanningen die worden geleverd om de kost van de opleiding te beperken: behoorlijke en goedkope maaltijden, faciliteiten om aan cursussen te geraken, kopieerfaciliteiten... Hoewel er in principe voldoende computerfaciliteiten voor de studenten zijn, voelen de studenten Modetechnologie zich wat ongelukkig. Ze zouden die faciliteiten liever in gebouw A zien, waar ze het grootste deel van hun opleiding krijgen. Ze zouden dus liever daar op hun vrije momenten willen werken. De commissie kan zich evenwel vinden in de politiek van de hogeschool, die het gebruik van het centrale zelfstudiecentrum op de campus wil stimuleren. Mogelijk kan de opleiding de studenten toch aansporen om meer gebruik te maken van het open leercentrum, bijvoorbeeld als ze taken moeten maken.

Aankoop van handboeken door studenten gebeurt via Standaard Boekhandel, die op de Hogeschool de verkoop organiseert. Boeken en cursussen bestellen ging in het academiejaar 2009-2010 echter heel moeilijk, waardoor de studenten meer dan een maand zonder cursussen zaten. Een deel van de handboeken kan niet via de school worden aangekocht en daar moeten de studenten bijgevolg zelf voor zorgen.

De studenten krijgen de mogelijkheid om via de Hogeschool Gent op voordelige wijze een laptop te kopen. Voor aanschaf van een eigen naaimachine via de hogeschool is nog niets geregeld.

Het elektronisch leerplatform Dokeos fungeert als informatiekanal tussen administratie, lectoren en studenten. Sommige lectoren zetten er alleen de studiefiche op, andere gebruiken Dokeos als doorgeefluik. De interactiemogelijkheden, zoals het gebruik als discussieforum, worden volgens de commissie onvoldoende benut. Studenten die in het kader van internationalisering enkele maanden in het buitenland verblijven, geven aan dat de communicatie via Dokeos stroef verloopt, omdat ze geen toegang hebben tot de cursussen die ze niet aan de Hogeschool Gent dienen te volgen.

Op het moment van de visitatie in maart 2010 was de beslissing van het hogeschoolbestuur, om alle lectoren met een minimumopdracht van 50% aan de Hogeschool Gent een eigen laptop toe te kennen, in uitvoering. De lectoren voelen deze beslissing aan als een grote stimulans om in hun lessen meer gebruik te maken van de mogelijkheden van digitale presentaties.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan om de praktijk in de specifieke lokalen voor Modetechnologie zo te organiseren en te herdenken, dat ook de grote studenteninstroom op een kwaliteitsvolle wijze kan worden bediend. De klachten over de infrastructuur zijn van die aard dat dringend ingrepen nodig zijn, te meer gezien het belang van goede infrastructuur voor deze technische opleiding. Het lijkt de commissie nodig dat deze aangelegenheid met alle betrokkenen wordt besproken om oplossingen te zoeken. Zowel interne actoren zoals de lectoren en de studenten, als externe actoren zoals leveranciers en machineconstructeurs moeten hierin worden betrokken. Dit is voor de studenten een uitgelezen kans om hun verantwoordelijkheid te nemen.

De commissie raadt de lectoren aan om de studenten meer te motiveren gebruik te maken van het open leercentrum.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:

- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie waardeert de voorziene initiatieven in verband met de studie-informatie, de studiebegeleiding, de trajectbegeleiding en de feedback na de examens.

Naast de informatiekanaalen voor potentiële studenten die op het niveau van de hogeschool en op niveau van het departement bestaan, trachten lectoren uit de opleiding Modetechnologie de opleiding meer bekend te maken bij leerlingen uit het secundair onderwijs. Zo werd de opleiding onder meer voorgesteld aan Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), volgden laatstejaarsstudenten van een naburig atheneum een modelles Mode en design, biedt de opleiding ondersteuning voor de geïntegreerde proeven (GIP's) in het secundair onderwijs en komt de opleiding via gerichte acties in het nieuws.

De diversiteit van de instromende studenten vraagt om een aantal specifieke maatregelen. De opleiding tracht de overstap van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs op verschillende manieren te vergemakkelijken. Ze verstrekt informatie op studie- en informatiebeurzen, op verschillende informatiemomenten en bij de inschrijving. Vóór de start van het academiejaar worden er brugcursussen Initiatie patroontekenen en Machinebeheersing georganiseerd. Vlak voor de aanvang van het academiejaar worden de eerstejaarsstudenten onthaald op een introductiedag waarop studenten worden geïnformeerd over de organisatie van het departement, de onderwijs- en examenregeling, de sociale voorzieningen van Sovoreg (Studentenvoorzieningen Hogeschool Gent), de veiligheid op de campus en de studie- en trajectbegeleiding. De opleiding wordt voorgesteld en de studenten ontvangen hun lesrooster, worden ingedeeld in groepen en krijgen een rondleiding op de campus.

In functie van een meer gerichte studiebegeleiding van alle instromende studenten nam de opleiding Modetechnologie de voorbije twee jaar deel aan het LASSI-project (Learning and Study Strategies Inventory). Dit project heeft als doel om een snelle analyse te maken van de leer- en studiestrategieën van de studenten, teneinde risicostudenten op te sporen en een meer gerichte studiebegeleiding te kunnen aanbieden. Afhankelijk van de resultaten worden de studenten persoonlijk aangespoord tot het bijwonen van sessies over studiemethode, studieplanning of faalangst, teneinde op die manier hun studiemethode tijdig te kunnen bijsturen. Er zijn ook feedbackgesprekken voorzien tussen individuele studenten en de departementale studiebegeleider.

Hoewel de Lassi-test gepromoot wordt bij de eerstejaarsstudenten, is de opkomst voor de test klein. In academiejaar 2007-2008 volgden verschillende mentoren de Lassi-test op en namen 22% van de studenten uit de opleiding Modetechnologie deel; het jaar nadien was dit slechts 6%. In het academiejaar 2009-2010 werd extra promotie via Dokeos gemaakt en ging de departementale studiebegeleider informatie geven in de klassen, maar het resultaat blijft rond de 20% schommelen. De opleiding trachtte zelfs de Lassi-test twee maal te laten afnemen in hetzelfde jaar, maar bijna geen enkele student vulde de tweede enquête nog in. Studenten willen vaak geen extra inspanning meer leveren indien ze niet gelinkt is met hun programma. De commissie suggereert om de begeleiding van Lassi-test nog dichter bij de student brengen door de feedback concreet te linken aan de ervaringen van studenten bij het doorlopen van het programma. De studiebegeleider heeft de studenten reeds uitgenodigd om een cursus mee te brengen waar ze problemen mee hebben, maar dan nog is het succes niet verzekerd. Studiebegeleiding die in de perceptie van de studenten los staat van de opleidingsonderdelen, lijkt minder goed aan te slaan.

Voor de sessies rond studieplanning en studiemethoden worden niet alleen de slecht scorende studenten uit de Lassi-test uitgenodigd, maar ook de studenten die in een studievoortgangstraject zitten. Studenten met ernstige faalangst worden eventueel doorverwezen naar een studentenpsycholoog, die nu afhankelijk is van Sovoreg.

Sovoreg staat in voor de sociale voorzieningen van de studenten van de hogeschool. Met vragen en problemen rond huisvesting, financiën, studiebeurzen en sport- en cultuurfaciliteiten kunnen studenten daar terecht.

De studiebegeleiding in de loop van het academiejaar gebeurt enerzijds door de departementale studiebegeleider en anderzijds door de lectoren. Studiebegeleiding die los staat van de opleidingsonderdelen, lijkt de commissie gezien de deelnamecijfers minder in trek. Daarentegen appreciëren de studenten het feit dat de lectoren zelf ondersteuning bieden voor hun eigen opleidingsonderdeel. Zo wordt bijvoorbeeld monitoraat voorzien voor chemie binnen het opleidingsonderdeel Vezelkennis.

De studenten en de lectoren waarderen de laagdrempeligheid van hun contacten, waardoor de studenten zonder meer hun lectoren kunnen aanspreken als ze problemen hebben. Dat is misschien wel de voornaamste reden waarom de studenten niet zo frequent bij de studiebegeleider aankloppen. De studenten hebben ook sterk gewaardeerd hoe de klasgroep werd opgevangen toen iemand uit hun groep wegviel.

De GIT-studenten (studenten met een geïndividualiseerd traject) worden begeleid en krijgen hulp van de studietrajectbegeleider om hun traject samen te stellen op basis van hun aanvraag voor vrijstellingen. De trajectbegeleider maakt onder meer gebruik van volgtijdelijkheidstabellen. Aangezien de roosters voor het hele academiejaar bekend zijn bij de start van het academiejaar, kan het studietraject worden bepaald, rekening houdend met de beperkingen van het lesrooster. In de cel Studieadvies van de centrale diensten van de hogeschool is ook een medewerker voor studieheroriëntatie aangetrokken.

Studenten die niet slagen voor de helft van de studiepunten die ze opgenomen hebben, worden naar de dienst Studievoortgang verwezen. Na twee van dergelijke trajecten kunnen de studenten worden geweigerd. Studenten die in studievoortgangsbewaking zitten, worden uitgenodigd op sessies studiemethoden en -planning en mogen een pakket van maximum vijftig studiepunten opnemen. Voor het hele departement (meer dan 1400 studenten) zitten 56 studenten in een traject van voortgangsbewaking, maar het aandeel van de studenten Modetechnologie is hierin beperkt.

De departementale studiebegeleider kan voor studenten die uitstelgedrag vertonen een planning opstellen samen met de student. Zij gaat vervolgens na of de student zijn planning volgt. Omdat de studiebegeleider in nauw contact staat met de opleidingscommissie, is het mogelijk om specifieke problemen (en de voorgestelde ondersteuning) van studenten door te praten met het lectorenkorps.

In vergelijking met andere opleidingen zijn er meer studie- en examenfaciliteiten in de opleiding Modetechnologie: er zijn nogal wat oudere studenten die werken en studeren combineren en er zijn ook vrij veel dyslexiestudenten. De eerstejaarsstudenten vormen een gemotiveerde groep, waarin de generatiestudenten meer dan 75% van de voltijds ingeschreven studenten uitmaken.

De ombudsfunctie wordt sinds het academiejaar 2007-2008 opgenomen door een lector zonder lesopdracht in het departement om de drempel voor de studenten te verlagen. De ombudspersoon is voor 20% aangesteld en is het hele jaar goed bereikbaar. De behandelde problemen betreffen voornamelijk afwezigheid op examens. Eén keer was er een zware discussie in verband met plagiaat in een eindwerk. De ombudspersoon werd ook betrokken in twee rondes van 'peer-assessment' bij projectwerk. Er worden geen specifieke moeilijkheden voor modestudentenesignaleerd.

Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat de informatie over internationale initiatieven nog interactiever bij de studenten zou mogen worden gebracht. De communicatie via Dokeos vertoont haperingen omdat studenten niet voor alle opleidingsonderdelen toegang hebben. Zo waren de studenten die tijdens het eerste semester naar Denemarken gingen, niet ingeschreven voor de cursussen van het eerste semester en misten ze daardoor een stuk informatie.

Aanbeveling ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan de communicatie via Dokeos te optimaliseren voor studenten die in het buitenland gaan studeren.

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1, materiële voorzieningen:	voldoende
facet 4.2, studiebegeleiding:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:

- De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

In maart 2009 besliste de raad van beheer in verband met de uitbouw van kwaliteitszorg tot de oprichting van een kwaliteitsraad. Hierin zetelen onder meer twee studenten. Deze kwaliteitsraad bereidt een aantal beleidsmatige beslissingen voor, zodat de jaaractieplannen beter kunnen worden opgevolgd. Door de afwezigheid van een centrale kwaliteitscoördinator heeft dit proces enige vertraging opgelopen. De functie van centrale kwaliteitscoördinator is intussen ingevuld.

Op hogeschoolniveau is een kwaliteitszorgsysteem uitgewerkt en het departement en de opleiding volgen dat. Hogeschoonbreed gebeurde enkele jaren geleden een TRIS-zelfevaluatie. Per departement is een kwaliteitscel opgericht, waar de departementale kwaliteitscoördinator voor 30% van de opdracht deel van uitmaakt, en die een zestal keer per jaar samen komt. De opleidingscommissie implementeert de kwaliteitszorg in de opleiding. Elke opleiding stelt bij aanvang van het academiejaar een jaaractieplan (JAP) op met de planning van de kwaliteitsbevorderende activiteiten. Het jaaractieplan bevat acties voor de realisatie van verbeteringsdoelen die zijn afgeleid uit de zelfevaluatie, de opmerkingen uit de vorige visitatie en de bevraging van belanghebbenden. De 5 à 6 jaaractieplannen komen vanuit de opleidingscommissie Modetechnologie naar de kwaliteitscel, die daar eventueel vragen over stelt. Vervolgens gaan de jaaractieplannen naar de departementsraad. De jaaractieplannen worden gestructureerd opgevolgd.

Op dit moment wordt gewerkt aan een digitaal kwaliteitshandboek voor alle personeelsleden van het departement. Het concept is al uitgewerkt. Er zijn verschillende werkgroepen opgericht en een aantal procedures zijn al uitgeschreven. Deze procedures zijn consulteerbaar op een website. Daar vinden alle personeelsleden ook de passieve documentatie met betrekking tot kwaliteitszorg: de laatste versie van de visies en de kruistabellen met betrekking tot de competenties. Voor het actieve gedeelte staat de departementale kwaliteitscoördinator in.

Er is op departementaal vlak hard gewerkt aan het systematiseren van de bevragingen, onder meer door ze te digitaliseren. De hogeschool wil een nieuw systeem in gebruik nemen voor het afnemen van bevragingen, namelijk 'SPSS-dimensions'. Bevragingen komen in de toekomst niet meer op Dokeos, maar er wordt een aparte website voor gecreëerd. De departementale kwaliteitszorgcoördinator stelt elk jaar een planning voor de bevragingen op, rekening houdend met de beslissingen van het bestuurscollege over de uitbouw van de kwaliteitszorg, met de departementale verbeteringspunten en met de planning van de visitaties. Deze planning wordt aan het begin van het academiejaar voorgesteld aan de leden van de opleidingscommissies. De opleiding actualiseert de gebruikte vragenlijsten.

De meest actuele vragenlijst over de verschillende opleidingsonderdelen omvat een algemeen oordeel over vier aspecten: het hoorcollege, het studiemateriaal, de gehanteerde onderwijsvormen en het examen. Pas indien het oordeel over een van deze aspecten middelmatig tot slecht is, wordt er via bijkomende vragen dieper op ingegaan. Deze manier van werken heeft als voordeel dat studenten gemotiveerd blijven om deel te nemen aan bevragingen omdat het niet te tijdrovend is. De analyse van de verschillende opleidingsonderdelen wordt schriftelijk aan de betrokken leden van het onderwijzend personeel bezorgd. Alle analyses worden bijgehouden door het departementshoofd. De opleidingscoördinator en de vakgroepvoorzitters krijgen eveneens de resultaten van de individuele lector. Aan de opleidingscommissies wordt een globale analyse bezorgd zonder individuele bemerkingen. Het is de bedoeling dat alle A- en B-uren (uren hoorcollege en practica) uit het curriculum eens om

de drie jaar worden bevraagd. De studenten geven aan dat individuele lectoren hen tussendoor ook wel eens bevragen, maar dat dit zeker niet systematisch gebeurt. Alle doelgroepen worden volgens de kwaliteitszorgverantwoordelijken regelmatig bevraagd; de respons is heel hoog en schommelt rond de 70%.

Sinds het academiejaar 2008-2009 werkt de opleiding met focusgroepen, bestaande uit lectoren en studenten uit alle jaren van de opleiding. In deze focusgroepen worden de resultaten van de studentenbevragingen nog eens doorgesproken.

Op het moment van de visitatie kan men gezien de geringe historiek nog niet spreken van systematiek in de bevragingen en het bijeenbrengen van de focusgroepen. De studenten hebben blijkbaar ook weinig onthouden van de bevragingen.

Voor de bevraging van het beroepenveld wil men de stagepromotoren en de alumni aanspreken. De alumni en de vertegenwoordigers van het werkveld die de commissie op gesprek kreeg, waren weinig vertrouwd met bevragingen. De alumniwerking moet volgens de commissie nog verder gestalte krijgen.

Aanbeveling ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan de bevragingen te systematiseren en verder te blijven werken met focusgroepen waarin de stem van de studenten aan bod komt.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:

- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De structuur en de genese van de jaaractieplannen werd in de loop van de voorbije jaren bijgestuurd. Tegenwoordig staat in een jaaractieplan niet alleen vermeld hoe het verbeteringsdoel zal worden bereikt, tegen welke deadline en wie hiervoor verantwoordelijkheid draagt, maar wordt ook een indicator vermeld om na te gaan of het actiepunt op voldoende wijze werd uitgevoerd. De commissie heeft vastgesteld dat er verbeteringsacties op touw werden gezet rond het toetsingsbeleid, internationale profilering en feedback na de stages. In het kader van interne professionalisering werd vorig academiejaar aandacht besteed aan het correct opstellen van examenvragen, met onder meer het opstellen van een toetsmatrijs.

Als bij de opvolging van jaaractieplannen iets niet gerealiseerd is, moet er een verklaring worden gegeven en dan pas wordt het actiepunt overgenomen in een nieuw jaaractieplan. Internationalisering is al enkele jaren een aandachtspunt.

Het elektronische systeem laat toe om de opvolging van de jaaractieplannen te optimaliseren en de transparantie te vergroten.

De vorige visitatie in academiejaar 2001-2002 en de verschillende bevragingen van de voorbije jaren werden aangegrepen om een aantal belangrijke verbeteringen in de opleiding aan te brengen. De commissie heeft vastgesteld dat er zeker een aanzet is tot werken met verbeteringscirkels volgens de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act).

Zo heeft de opleiding concrete acties ondernomen om het imagoprobleem van de opleiding weg te werken. Bij de invoering van de BAMA-structuur werd het graduaat Confectie omgedoopt in bachelor in de Modetechnologie. Er

werden verschillende initiatieven voor het secundair onderwijs ontwikkeld, onder meer uitgebreide informatiepakketten, ondersteuning bij de geïntegreerde proeven en deelname aan het project 'I Love It'.

Ook nam de opleiding deel aan verschillende projecten met als doel om de samenwerking met bedrijven beter uit te werken en om de opleiding meer in de publiciteit te brengen. De oprichting van het overlegplatform 'MoTIV', de realisatie van het 'small business project' (SBP) 'Camoso' en de collecties ontwikkeld in het kader van 'waste is food for Fashion' zijn hier voorbeelden van.

De opleiding ging ook in op de vraag vanuit het werkveld naar dienstverlening in de vorm van onderzoek. De opleiding sloot diverse dienstverleningsovereenkomsten af (bijvoorbeeld met 'Camoso' en de Hogeschool Gent, met de bedrijven DYMO en Medical Devices and Technology), en haalde het project voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek 'DIGICON' ('Digitale confectietechnologieën voor rapid prototyping en confectie van high tech textielmaterialen') binnen.

Bij de invoering van de bachelorstructuur is ervoor geopteerd om een aantal projecten rond kwaliteitszorg op te starten. De projecthandleidingen werden opgevolgd en aangepast: bemerkingen rond portfolio, het logboek, het kwalitatief verbeteren van de projectopdracht en het verdelen van de studenten over verschillende groepen.

Omdat de vormgeving van de eindwerken in het verleden te wensen over liet, werd in het opleidingsonderdeel Communicatieve vaardigheden meer informatie gegeven over de redactie van een eindwerk. Die is beschikbaar op Dokeos (onder de cursus Stage technologie).

Rond kwaliteitszorg werd het project 'veiligheid' opgesteld dat als grondslag gediend heeft voor het behalen van het VCA (Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers). Er is ook met IVOC (Instituut voor Vorming en Onderzoek in de Confectie) overlegd over de risico's van het werkveld. Op basis daarvan zijn de instructiekaarten voor het machinepark tot stand gekomen.

Uit de focusgroep die in maart 2009 voor het eerst bijeen kwam, konden enkele verbeteringspunten worden gehaald, onder meer de studeerbaarheid van cursussen en de spreiding van taken die studenten krijgen. Studeerbaarheid van cursussen was een actiepunt voor kwaliteitszorg en zat in het jaaractieplan. Er wordt voor de verschillende opleidingen een workshop georganiseerd, waarin criteria worden opgesomd die als toetssteen voor goede cursussen kunnen dienen. De workshop wordt gegeven door de departementaal coördinator voor onderwijsontwikkeling. Tijdens de workshop werden een aantal criteria uitgekozen en de cursussen worden geanalyseerd. Die analyse wordt gecommuniceerd aan de verschillende vakgroepen.

Vanuit de studentengroep komen soms goede suggesties ter verbetering, bijvoorbeeld met betrekking tot de beschikbaarheid van materiaal voor het grote aantal studenten. Voorstel was om een groep studenten verantwoordelijk te maken voor één machine, zodat aan het einde van een practicum de toestellen onderhouden worden. Dit zal vanaf volgend academiejaar ingevoerd worden.

Na deze visitatie zal een langetermijnplanning worden opgesteld met betrekking tot de aanbevelingen en de aandachtspunten. Elke vier jaar wordt ook een interne evaluatie voorzien.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:

- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie heeft vastgesteld dat de studenten en de lectoren op een gestructureerde manier vertegenwoordigd zijn in een aantal advies- en beleidsorganen. De lectoren worden via vakgroepen en opleidingscommissie bij de opleiding betrokken. In de opleidingscommissies zitten twee studenten en er is een vrij informeel contact tussen de studenten en het lectorenkorps, waardoor problemen gemakkelijk ter sprake kunnen worden gebracht. De studenten kunnen ook via focusgroepen hun stem laten horen. De doorstroming van de informatie uit de opleidingscommissie en de vakgroepen naar het secretariaat gebeurt vlot.

Het werkveld, met daarin veel oud-studenten, werd in de voorbereiding van de opstelling van het zelfevaluatie rapport eenmalig bevestigd over de opleiding. De commissie heeft de indruk dat de contacten met het werkveld weinig gestructureerd verlopen.

De delegatie van de oud-studenten die met de commissie in gesprek ging, kan men moeilijk statistisch representatief noemen: er waren slechts drie oud-studenten aanwezig. De stagebegeleiders uit de industrie krijgen de mogelijkheid om zich op informele wijze uit te spreken over de opleiding tijdens de eindwerkverdedigingen. Er is interactie van het werkveld met de hogeschool via het Centrum voor Technologisch Onderzoek en Dienstverlening (CTO) en via gastsprekers.

Voor de uitbouw van de alumniwerking is één afgestudeerde uit de opleiding Modetechnologie aangeduid als vertegenwoordiger van het departement. Er werden enkele departementale initiatieven genomen om de alumni bij elkaar te brengen, maar er daagden heel weinig alumni Modetechnologie op. Er zal gesleuteld worden aan de formule. Er is nu ook een nieuwsbrief voor alumni. De commissie raadt de opleiding aan om de contacten met de oud-studenten te structureren, zodat de opleiding voeling kan houden met wat bij de oud-studenten leeft.

De commissie raadt de opleiding aan om te detecteren wat werkelijk bij de studenten en de oud-studenten leeft met betrekking tot hun perceptie over de opleiding, zodat de opleiding de gepaste acties kan nemen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert om de bedrijven die in aanmerking komen voor een stage als resonantiegroep te beschouwen en ze via structurele contacten bij het curriculum te betrekken.

De commissie raadt de opleiding aan om in samenspraak met de bedrijfssector navorming voor alumni te organiseren.

De commissie vraagt om na te gaan wat werkelijk bij de studenten en de oud-studenten leeft met betrekking tot hun perceptie over de opleiding.

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1, evaluatie resultaten:	voldoende
facet 5.2, maatregelen tot verbetering:	goed
facet 5.3, betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:

- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding heeft grote inspanningen geleverd om het imago van de confectiesector en van de afgestudeerden in confectie te verbeteren. De grote toename van studenten stelt de opleiding voor de uitdaging om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen blijven geven aan die steeds groter wordende groep. Het succes van de opleiding heeft tot gevolg dat vraag en aanbod niet op elkaar afgestemd zijn: voor mode dreigt de vraag vanuit de industrie stilaan kleiner te worden dan het aanbod van afgestudeerden.

De studenten zien zichzelf later in een job als modellist, patroontekenaar, assistent van een ontwerper of werkzaam in de kwaliteitscontrole of de marketingsector. Velen willen ook in het buitenland gaan werken. Ze geven aan dat ze niet helemaal rijp zijn voor het werkveld. Ze hebben veel algemene bagage en hebben wel duidelijk voor ogen waar ze heen willen, maar ze kunnen hun doel niet bereiken zonder bijscholing.

Het werkveld is zich bewust van de zware opgave die de opleiding heeft om bachelors in Modetechnologie af te leveren die competent zijn in diverse domeinen. Het werkveld vindt het moeilijk om het ideale profiel van de afgestudeerde te schetsen. Het werkveld ziet een evolutie van meer technisch georiënteerde afgestudeerden naar mensen die kunnen worden ingeschakeld in de aankoop, de retail en bij het maken van collecties. Het is een heel breed profiel geworden. De studenten hebben een brede technologische vorming gekregen en het werkveld apprecieert dat, maar vindt dat ze vaak wat diepgang missen. Daarom raadt het werkveld aan dat de opleiding zou nadenken over afstudeerrichtingen. Productmanagers, patroonmakers en 'mode-marketeers' zijn de groepen die in de opleiding Modetechnologie kunnen worden onderscheiden.

Niettemin blijft de technische basiskennis over machines belangrijk. Het technische aspect in het secundair onderwijs verdwijnt stilaan en dat voelt men aan de afgestudeerde bachelor. De sector heeft behoefte aan professionalisering op confectietechnisch vlak: bijscholing op het vlak van industriële confectietechnieken en kennis van de materie blijft belangrijk.

De stages zijn volgens de vertegenwoordigers van het werkveld wisselend van niveau; nochtans is de begeleiding en de hulp vanuit de hogeschool wel in orde. De commissie onderschrijft dat de stage een belangrijke schakel vormt tussen de studies en de tewerkstelling. Volgens het werkveld moeten bepaalde attitudes nog beter worden ontwikkeld en kan de voorbereiding op de stage nog verbeteren.

Het eindwerk zou, volgens de doelstellingen geformuleerd door de opleiding, relevant moeten zijn voor het bedrijf, maar dat blijkt niet voor alle eindwerken het geval te zijn. De wetenschappelijkheid ontbreekt soms. Sommige eindwerken bevatten geen referentielijsten. De eindwerken die de commissie gelezen heeft, zijn sterk verschillend van niveau. In de eindwerken komt soms zeer sterk het element creativiteit naar voor (veel beelden, foto's, enz.), in andere eindwerken is de aanpak dan weer erg nuchter. Die tweespalt zit in heel de opleiding en dient enerzijds de would-bestylist als ontwerper, anderzijds de meer technisch georiënteerde student aan te spreken. Het niveau van de bachelorproef kan doorgaans worden verbeterd en het wetenschappelijke niveau van de eindwerken mag verhogen, zodat de overeenstemming met de domeinspecifieke eisen kan worden geborgd.

De oud-studenten die de commissie kon spreken, zijn vrij kritisch over de opleiding. Uiteraard kan de representativiteit van de heel kleine gespreksgroep (slechts drie alumni) in vraag worden gesteld. De oud-studenten signaleerden problemen met de organisatie van hun bacheloropleiding. Waarschijnlijk was dit het gevolg van de vele wijzigingen in het curriculum en leeft die perceptie nu niet meer, maar het is raadzaam om dit op te volgen. Voor wat deelname aan internationalisering en het zoeken naar een buitenlandse stageplaats betreft, vonden de alumni de opvolging en de coördinatie ondermaats; de begeleiding kon ook verbeterd worden.

De oud-studenten geven tijdens de gesprekken aan dat het niveau van de afgestudeerden erg wisselend is en dat ze zich doorgaans niet klaar voelen voor de arbeidsmarkt. De perceptie is dat de spreiding qua niveau te groot is zonder dat dit weerspiegeld wordt in de beoordeling. Dit wordt als onrechtvaardig aanvoeld. Enkele van de studenten spreken zich in dezelfde zin over het niveau van de opleiding uit. De commissie kon deze uitspraken niet toetsen op hun waarheidsgehalte, maar raadt de opleiding aan het probleem nader te bekijken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om de opmerkingen van studenten en oud-studenten over het niveau van de opleiding ernstig en systematisch te onderzoeken.

De commissie vraagt om het niveau van de competenties van de studenten, zoals ze gepercipieerd worden tijdens de stage, te verhogen en de kwaliteit van de eindwerken bij te sturen.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:

- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen de 45% en de 50% liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied worden opgevolgd. Daardoor kan de opleiding geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Op het moment van het indienen van het zelfevaluatie rapport (december 2008) was er onvoldoende cijfermateriaal beschikbaar. Met de invoering van het flexibiliseringsdecreet dienden een aantal begrippen opnieuw te worden gedefinieerd (bijvoorbeeld geslaagd/niet geslaagd en studieduur). Tijdens de visitatie heeft de trajectbegeleider het cijfermateriaal van de laatste jaren in een addendum aangeleverd.

De laatste jaren werden wel grote inspanningen geleverd om de slaagpercentages voor alle opleidingsonderdelen te verhogen. De slaagpercentages voor de opleiding Modetechnologie zijn hoog, er zijn dus relatief weinig GIT-studenten (studenten met een geïndividualiseerd traject).

De laatste jaren ligt de verhouding van het aantal behaalde credits ten opzichte van de studiepunten die werden opgenomen tussen de 75% en 80%. De slaagpercentages per opleidingsonderdeel in het eerste bachelorjaar zijn steeds hoger dan 70%. Rekent men de afwezigen op het examen niet mee, dan is het slaagpercentage voor elk

opleidingsonderdeel in het eerste bachelorjaar minimaal 80%. Uit het beschikbare cijfermateriaal blijkt dat het merendeel van de studenten zijn studietraject op drie academiejaren afwerkt.

De instroom vanuit ASO en TSO is ongeveer gelijk en bedraagt ongeveer 35 tot 40%. De laatste jaren stelt de opleiding een toename van het aantal ASO-studenten vast. Studenten die instromen vanuit het TSO komen meestal uit de richting Creatie en mode. Ook de instroom uit BSO lijkt toe te nemen, maar er is nog geen tendens vast te stellen. De studenten met vooropleiding Menswetenschappen en Beeldende kunsten stoppen het vaakst vroegtijdig met hun studies. Studenten die officieel stoppen, geven aan dat ze meer creativiteit verwacht hadden (vooral studenten uit het KSO en uit het TSO richting Creatie/mode geven deze redenen aan), of halen de hoge praktijkdruk en het tempo van de praktijk aan alsook de technische kant van de machines.

Dit jaar zijn er meer studenten die stopten in vergelijking met andere jaren, namelijk tussen de 8 en de 9% van het aantal ingeschreven studenten. Die tendens speelt ook in de rest van de hogeschool. Wellicht is dit te wijten aan de invoering van het leerkrediet, waardoor studenten die aanvoelen dat ze niet op hun plaats zitten, er belang bij hebben om tijdig te stoppen. De opleiding werkt aan de analyse van de drop-out: een student die wil stoppen, wordt uitgenodigd voor een exitgesprek.

Aanbeveling ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om de zeer hoge slaagpercentages voor een aantal opleidingsonderdelen onder de loep te nemen.

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1, gerealiseerd niveau:	voldoende
facet 6.2, onderwijsrendement:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Globaal oordeel

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatie rapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen, de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

Het zelfevaluatie rapport is goed geschreven, maar is erg uitgebreid. De gehanteerde structuur op de cd-rom komt transparant over. De commissie kreeg op het ogenblik van de visitatie nog een addendum bij het zelfevaluatie rapport met interessante informatie, onder meer het vele cijfermateriaal dat nog niet beschikbaar was op het moment van het verzenden van het zelfevaluatie rapport (december 2008).

De opleiding maakt zelf een vrij kritische analyse. De uniciteit van de opleiding komt volgens de commissie evenwel niet zeer sterk uit de verf.

Tijdens het bezoek toonde de opleiding met veel enthousiasme en terechte fierheid het resultaat van enkele geslaagde studentenprojecten.

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1, niveau en oriëntatie:	voldoende
onderwerp 2, programma:	voldoende
onderwerp 3, personeel:	voldoende
onderwerp 4, voorzieningen:	voldoende
onderwerp 5, interne kwaliteitszorg:	voldoende
onderwerp 6, resultaten:	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

In haar reactie op de eerste terugmelding heeft de opleiding aangegeven volgende verbeterplannen uitgevoerd en/of gepland te hebben:

- Aangezien het innovatief vermogen een belangrijk aspect is voor bedrijven om succesvol te blijven, nam de opleiding dit aspect mee in de stage en het eindwerk waar duidelijk naar voor gebracht wordt dat de stageopdracht en het eindwerk dienen aan te sluiten bij de innovatiedoelen van het stagebedrijf. In mei 2010 werd een bijkomende informatieve nota opgesteld naar de stagebedrijven waarin dit nog duidelijker wordt gesteld.
- In mei 2010 ging de workshop 'kwaliteitsborging van professionele kledij' door. De opleiding besteedt aandacht aan de Europese richtlijnen en normen maar met de resonatieraad van het najaar 2010 wordt verder bekeken of er nog bijkomende facetten moeten opgenomen worden in het curriculum.
- Sedert academiejaar 2010-2011 wordt het seminarie over nabehandelingen op jeans en de problematiek hieromtrent opgenomen in het opleidingsonderdeel 'seminaries en bedrijfsbezoeken 2'.
- Sedert academiejaar 2010-2011 wordt de automatische cutter gestructureerd besproken in het opleidingsonderdeel 'machinetechnologie' en is de toepassing verwerkt in het project Back to Business.
- Het pakket Modaris 3D-Fit wordt dit academiejaar aan de hand van een workshop structureel geïntegreerd in het opleidingsonderdeel 'Toegepaste Informatica'.
- Sedert juni 2010 beschikt de opleiding over een bodyscanner. Vanaf academiejaar 2010-2011 is een workshop 'gebruik van de bodyscanner' opgenomen in de inhoud van het opleidingsonderdeel 'Toegepaste informatica'.
- Sedert academiejaar 2010-2011 maakt het seminarie over Europese richtlijnen en normen voor beschermende kleding deel uit van de inhoud van het opleidingsonderdeel 'Veiligheid en kwaliteit'.

- In de resonantieraad die voorzien is in november 2010 zal de nood aan afstudeerrichtingen worden onderzocht.
- De opleiding plant de resonantieraden jaarlijks bijeen te roepen.

De commissie heeft op basis hiervan haar oordelen niet gewijzigd.

Overzichtstabel van de oordelen

	score facet	score onderwerp
Onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding		voldoende
Facet 1.1: Niveau en oriëntatie	goed	
Facet 1.2: Domeinspecifieke eisen	voldoende	
Onderwerp 2: Programma		voldoende
Facet 2.1: Relatie doelstelling en inhoud	voldoende	
Facet 2.2: Eisen professionele gerichtheid	onvoldoende	
Facet 2.3: Samenhang	voldoende	
Facet 2.4: Studieomvang	OK	
Facet 2.5: Studietijd	voldoende	
Facet 2.6: Afstemming vormgeving en inhoud	voldoende	
Facet 2.7: Beoordeling en toetsing	onvoldoende	
Facet 2.8: Masterproef	nvt	
Facet 2.9: Toelatingsvoorwaarden	voldoende	
Onderwerp 3: Inzet van personeel		voldoende
Facet 3.1: Kwaliteit personeel	goed	
Facet 3.2: Eisen professionele gerichtheid	voldoende	
Facet 3.3: Kwantiteit personeel	voldoende	
Onderwerp 4: Voorzieningen		voldoende
Facet 4.1: Materiële voorzieningen	voldoende	
Facet 4.2: Studiebegeleiding	goed	
Onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg		voldoende
Facet 5.1: Evaluatie resultaten	voldoende	
Facet 5.2: Maatregelen tot verbetering	goed	
Facet 5.3: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	voldoende	
Onderwerp 6: Resultaten		voldoende
Facet 6.1: Gerealiseerd niveau	voldoende	
Facet 6.2: Onderwijsrendement	voldoende	

De oordelen zijn van toepassing voor:

HoGent

Hogeschool Gent

- professioneel gerichte bacheloropleiding Modetechnologie

bijlage 1 curriculum vitae van de commissieleden

Arno Libotton

(1950) is licentiaat in de Psychologische Wetenschappen en Doctor in de Pedagogische Wetenschappen. Hij is als hoofddocent verbonden aan de Vrije Universiteit Brussel - Vakgroep Onderwijskunde. Zijn onderzoeksexpertise heeft te maken met onderwerpen uit de onderwijsorganisatie, de didactiek, de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren van onderwijs en de implementatie-, beheers- en leerprocessen bij het gebruik van elektronische leeromgevingen. Zijn onderwijsopdracht situeert zich op masterniveau en de begeleiding van doctorandi Pedagogische Wetenschappen. Hij heeft internationale ervaring als onderwijsdeskundige in het kader van de VLIR-UOS programma's (bvb. ICT gebaseerd afstandsonderwijs aan de Universiteit van Nairobi; Optimalisering van onderzoek en onderwijs aan de Universiteit van Suriname) en is vertrouwd met verschillende vormen van opleidingsvisitaties.

Ingeborg Rottiers

(1981) is in 2005 afgestudeerd aan de opleiding confectie. Zij heeft korte tijd gewerkt als modelist en werkt sinds 2006 bij Jellycoe aanvankelijk als productiemanager waar ze onder meer verantwoordelijk is voor de opvolging van de opstart van de productie en de productie zelf, alsook voor de kwaliteitscontrole. Sinds 2009 werkt ze als modelist en volgt ze de collectie volledig op van tekening tot verkoopsstaal.

Rob Senden

(1959) is socioloog van opleiding. Hij is sinds 1994 directeur van IVOC, het Instituut voor vorming en onderzoek in de confectie. Dit is een paritair beheerde opleidingsinstelling, actief in de Belgische kleding- en confectiesector. Hij was commissielid van de visitatiecommissie die de opleiding Confectie gevisiteerd heeft.

Gilbert Vandeputte

(1931) is van opleiding industrieel ingenieur textiel. Hij was algemeen directeur van het bedrijf Vandeputte, gespecialiseerd in veiligheidsmateriaal. Hij behaalde een D1 diploma en heeft diverse gastcolleges gegeven over veiligheidsaspecten. Sinds 2003 is hij gepensioneerd maar hij is nog actief als raadgever in de Europese en Belgische beroepsvereniging van fabrikanten van veiligheidsmateriaal. Daarnaast heeft hij nog bestuursmandaten in een aantal instellingen, onder meer een beschutte werkplaats.

Beslissing van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs n.a.v. de aanvraag tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de modetechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie

1. Algemeen

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs ontving op 22 juni 2009 vanwege de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) een aanvraag, gedateerd op 22 juni 2009 (elektronisch), tot bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie ter beoordeling van de professionele bacheloropleiding in de modetechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie.

De Erkenningscommissie dient zich voor dergelijke aanvragen uit te spreken binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst ervan. De beoordeling van de aanvraag en de bekrachtiging van de samenstelling betreffen enkel de onafhankelijkheid van de visitatiecommissie.

Het voorgelegde dossier omvat alle nodige informatie.

Bij de visitatie van de opleiding is enkel de Hogeschool Gent betrokken.

2. Nazicht van de criteria van onafhankelijkheid, vervat in het besluit van de Erkenningscommissie van 20 oktober 2004.

2.1. Art. 2 – Algemene onafhankelijkheid van de visitatiecommissies

De regels vastgesteld in de “Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA” die geldt als protocol voor de onderwijsvisitaties georganiseerd ten behoeve van universiteiten en hogescholen, garanderen in voldoende mate de onafhankelijkheid van de werking van de visitatiecommissies tegenover de VLHORA en tegenover de betrokken hogescholen en de opleidingsverantwoordelijken in de verschillende stadia van de visitatie en in de redactie van het verslag.

Art. 3 – Procedurele regels voor de samenstelling van de visitatiecommissie

De procedure voor de samenstelling van visitatiecommissies vastgesteld in de vermelde handleiding voldoet aan de voorwaarden gesteld in het vermelde besluit van de Erkenningscommissie.

Uit de meegedeelde documenten met betrekking tot de raadpleging van de opleidingsverantwoordelijken, de samenstelling van de lijsten van kandidaat-voorzitters, van kandidaat-vakdeskundige leden en van kandidaat-onderwijsdeskundige leden, blijkt dat een ruime raadpleging omtrent mogelijke leden van de visitatiecommissie plaatsvond.

De heer Gilbert Vandeputte vermeldt op het curriculum vitae dat hij als veiligheidsdocent college gaf aan de Universiteit Antwerpen. Deze instelling wordt niet gevisiteerd.

Tevens vermeldt hij dat hij lesgever was (meer dan 5 jaren geleden) als

veiligheidsdeskundige aan de Katholiek Hogeschool Sint-Lieven. Ook deze instelling wordt niet gevisiteerd.

Mevrouw Ingeborg Rottiers vermeldt op het curriculum vitae dat zij student was aan de Hogeschool Gent gedurende de periode 2002-2005.

De heer Rob Senden vermeldt op het curriculum vitae "commissielid visitatie graduaat confectie in 2003". Het betreft hier de eerste visitatieronde van de inmiddels tot PBA in de modetechnologie omgevormde graduaatopleiding.

De Erkenningscommissie is van oordeel dat in geen enkel van deze gevallen de onafhankelijkheid in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie stelt vast dat er geen kandidaat-studentlid in de visitatiecommissie werd opgenomen.

Het dossier vermeldt dat de VVS nog geen kandidaten heeft voorgedragen. Wanneer dit gebeurd is, zal de VLHORA een voorstel tot wijziging van de samenstelling van de visitatiecommissie voorleggen.

Aangezien de "Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA uitdrukkelijk stipuleert: *"Indien om praktische redenen geen student wordt gevonden die voldoet aan de criteria en bereid is deel te nemen aan de visitatie kan de betreffende visitatiecommissie wel functioneren en haar taak uitvoeren."*, meent de Erkenningscommissie het voorliggende voorstel toch te kunnen bekrachtigen. Wel formuleert de Commissie de aanbeveling ernstige pogingen te ondernemen een studentlid te vinden en op te nemen in de visitatiecommissie.

2.2. Art. 4 – Onverenigbaarheden of andere bindingen met te visiteren opleidingen

Er blijken geen eigenlijke onverenigbaarheden aanwezig te zijn in hoofde van de aangeduide leden van de visitatiecommissie.

2.3. Art. 5 – Onafhankelijkheidsverklaringen

Alle leden hebben de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend.

De ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen zijn aan het dossier toegevoegd.

Conclusie

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissie van hogervermelde opleidingen in de modetechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen:

De commissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Gilbert Vandeputte, vakdeskundige

Leden:

Ingeborg Rottiers, vakdeskundige
Rob Senden, vakdeskundige
Arno Libotton, onderwijsdeskundige

Brussel, 30 juni 2009

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van Marle', is written over the printed name.

Namens de Erkenningcommissie Hoger Onderwijs,
Prof. Dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

onafhankelijkheidsverklaring**visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie**

van de heer / mevrouw Arno Libotton.....

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

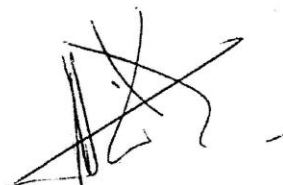
nihil.....

naam: Libotton Arno.....

datum: 5 juni 2009

05 JUNI 2009

000560

binnengekomen op	01/02/11
inschrijvingsnummer	000228
bestemming	
opvolging	ja / neen

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie
van de heer Arno Libotton

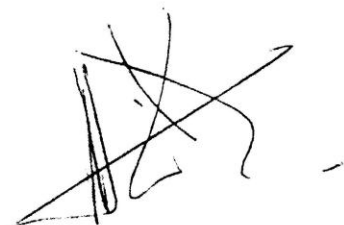
Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Arno Libotton

datum: 17 januari 2011

handtekening:

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie

van de heer / mevrouw Rottiers Ingeborg

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

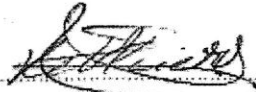
Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

naam: Rottiers Ingeborg

datum: 04.06.2009

handtekening:

04.06.2009	05 JUNI 2009
	000566

binnengekomen op	07/02/11
inschrijvingsnummer	000227
bestemming	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie
van de heer / mevrouw Ingelore Kottiers

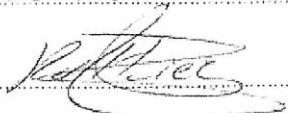
Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Ingelore Kottiers

datum: 18.01.2011

handtekening:

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie

van de heer/mevrouw R. SENDEN

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

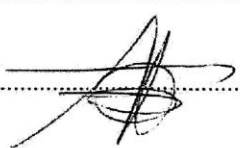
.....

.....

.....

naam: R. SENDEN

datum: 18 MEI 2009

handtekening:

05 JUNI 2009
000561

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie
van de heer Rob Senden

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

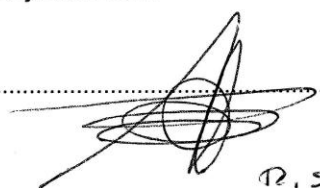
Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Rob Senden

datum: 19 januari 2011

handtekening:

R. SENDEN

binnengekomen op	21/01/2011
inschrijvingsnummer	000141
bestemming	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring**visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie**

van de heer / mevrouw

Gilbert Vandeputte

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediteren opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....
.....
.....
.....

naam:

Gilbert Vandeputte

datum:

09/04/20

handtekening:

[Handwritten signature]

10 JUNI 2009

000600

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding modetechnologie

van de heer / mevrouw Gilbert Vernaleken

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam:

Gilbert Vernaleken

datum:

18/01/2011

handtekening:

[Handtekening]

binnengekomen op	25-02-2011
inschrijvingsnummer	000334
bestemming	
opvolging	ja / neen

bijlage 4 bezoekschema

Dag 1

09.30 - 12.30	voorbereidende vergadering en inzage werkdocumenten
12.30 - 13.30	lunch voor de commissie
13.30 - 14.30	voorbereidende vergadering en inzage werkdocumenten
14.30 - 15.00	kennismaking met de algemeen directeur, het departementshoofd
15.15 - 16.45	opleidingsverantwoordelijke opleiding, opstellers ZER en een student betrokken bij het onderwijskundig overleg (onder meer bespreking referentiekader)
17.00 - 17.45	kwaliteitsverantwoordelijke(n), verantwoordelijke(n) van de opleiding, het departement en/of de hogeschool
18.00 - 19.00	informeel ontmoetingsmoment
19.00	avondmaal voor de commissie

Dag 2

08.30 - 09.00	intern werkoverleg
09.00 - 09.45	studenten eerste en tweede jaar: maximum 12, representatief samengesteld, inclusief studentenvertegenwoordigers
10.00 - 10.45	studenten derde jaar: maximum 12, representatief samengesteld, inclusief studentenvertegenwoordigers
11.00 – 12.30	rondgang
12.30 - 14.00	lunch voor de commissie
14.00 - 14.45	lectoren algemene vakken: maximum 12, representatief samengesteld, inclusief de personen betrokken bij onderwijskundig en/of beleidsoverleg
15.00 - 15.45	lectoren specialisatievakken: maximum 12, representatief samengesteld, inclusief de personen betrokken bij onderwijskundig en/of beleidsoverleg
15.45 - 17.00	intern werkoverleg en inzage van de documenten
17.00 - 17.45	vertegenwoordigers werkveld: maximum 12, gedifferentieerd samengesteld, personen die afgestudeerden in dienst hebben of fungeren als begeleiders of promotoren van bachelor-proeven en die niet ingeschakeld zijn in het opleidingsprogramma
17.45 - 18.30	afgestudeerden: maximum 12 uit de drie laatste afstudeerjaren, representatief samengesteld uit de verschillende afstudeerrichtingen
18.30 - 19.00	intern werkoverleg
19.00	avondmaal voor de commissie

Dag 3

08.30 - 09.00	intern werkoverleg
09.00 - 09.30	administratief-technisch personeel
09.30 - 10.15	begeleiders bachelorproeven: maximum 12, representatief samengesteld
10.15 – 11.00	verantwoordelijke internationalisering van de opleiding, het departement en/of de hogeschool
11.15 - 12.00	ombudspersonen, verantwoordelijken studiebegeleiding- en –advies
12.00 - 12.30	intern werkoverleg
12.30 - 13.30	lunch voor de commissie
13.30 - 14.00	opleidingsverantwoordelijke opleiding
14.00 – 15.00	vrij spreekuur
15.00 - 17.00	voorbereiding mondelinge rapportering
17.00	mondelinge rapportering

bijlage 5 lijst van afkortingen en letterwoorden

ABA	academische bacheloropleiding
ASO	Algemeen secundair onderwijs
ATP	Administratief en technisch personeel
AUGent	Associatie Universiteit Gent
BAMA	Bachelor Master
BSO	beroepssecundair onderwijs
BZW	begeleid zelfstandig werk
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CTL	Chemie Textiel Landbouw
DOC	departementaal onderhandelingscomité
DTO	Databank Tertiair onderwijs
ECTS	European Credit Transfer System
EFQM	European Foundation for Quality Management
EQF	European Qualifications Framework
Erasmus	uitwisselingsprogramma voor studenten in het hoger onderwijs, onderdeel van het Project Socrates van de Europese commissie
Erasmus Mundus	programma van de Europese om interuniversitaire masterprogrammas te ondersteunen
EVC	elders verworven competenties
EVK	eerder verworven kwalificaties
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HOC	Hogeschool onderhandelingscomité
HOGENT	Hogeschool Gent
HOR	Hogeronderwijsregister
IAJ	individueel aangepast jaarprogramma
ict	internet- en communicatietechnologie

ICTO	ICT en Onderwijs
IKZ	interne kwaliteitszorg
IVOC	Opleidingsinstituut voor de confection
KSO	Kunstsecundair onderwijs
KZ	(integrale) kwaliteitszorg
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	onderwijs en examenreglement
OO	onderwijsontwikkeling
OOP	onderwijsontwikkelingsplan
OP	onderwijzend personeel
PBA	professionele bacheloropleiding
PDCA	letterwoord voor: 'Plan Do Check Act'
PGO	probleemgestuurd onderwijs
PGO	projectgestuurd onderwijs
PWO	projectmatig wetenschappelijk onderzoek
SERV	Sociaaleconomische Raad van Vlaanderen
SID-in	studie- informatiedagen
SOVO	Sociale Voorzieningen
SWOP	Systeem voor Waarderingen en Ontwikkeling van het Personeel
SWOT	letterwoord, duid op een system waarbij 'Strengths', 'Weaknesses', 'Opportunities' en 'Threats' in de organisatie worden geanalyseerd
TSO	Technisch secundair onderwijs
UGent	Universiteit Gent
VlaJO	Vlaamse jonge ondernemingen
VLHORA	Vlaamse Hogescholenraad
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
VLOR	Vlaamse Onderwijsraad
VOKA	netwerk van ondernemingen van Het Vlaams Economisch Verbond met de plaatselijke Kamers van Koophandel.

VQF	Vlaams kwalificatie framework
VTE	voltijds equivalenten
VTO	Vorming, Training en Opleiding
ZER	zelfevaluatie rapport